

ΕΤΟΣ ΣΤ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'.
ΤΕΥΧΟΣ 9ον
Συνδρομή Ἐσωτερικοῦ Φρ. 16.

ΔΙΕΤΗΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1905
ΑΘΗΝΗΣΙ ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 101
Συνδρομή Ἐξωτερικοῦ Φρ. 20.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΥΝΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ἡ οἰκογένεια ἐν Ἑλλάδι πολλάκις ἐγένετο θέμα πολιτικῆς μελέτης καὶ δὴ ὑπὸ τῶν κορυφαίων φιλοσόφων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους.

Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει, ὅτι ἡ οἰκογένεια εἶναι ἡ στοιχειωδέστερα καὶ πρώτη κοινωνία, ἡ βίσις δὲ καὶ ἡ ἀρχὴ ἀφ' ἧς ἡ κοινωνία ἐσχηματίσθη.

Ἡ μονὰς τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος δὲν εἶναι τὸ ἄτομον, ἀλλ' ἡ οἰκογένεια, μάλιστα δὲ καὶ Ἀριστοτέλη. Ὅπως ἐννοήσωμεν τοῦτο ἀκριβέστερον, ἀνάγκη νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συνήρουν ἀδιασπαστως τὴν οἰκογένειαν πέριξ τῆς ἐστίας, ἦτοι τοῦ βωμοῦ τῶν ἐσφεστίων θεῶν. Θρησκεία δὲ καὶ κοινωνία ἀπειλοῦν τὴν βίαν τῆς πολιτείας. Ἡ κόρη νυμφευομένη ἄλλης θρησκείας ἄνδρα δὲν ἦτο πλέον μέλος τῆς οἰκογενείας καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐλάμβανε προίκα.

Ὅθεν εὐρίσκομεν ἀναριθμήτους θρησκευτικὰς καὶ πολιτικὰς ἐπιδράσεις, πηγαζούσας ἐκ τῆς οἰκογενείας εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν (οὐχὶ τὸ ἄστυ, ὡς κακῶς μεταφράσθη ἐν Ἑλλάδι «La cité antique» τοῦ διασήμου Γάλλου De Coulanges), ἧς πόλις ἀπειτέλει τὸ παρ' ἡμῶν καλούμενον Κράτος.

Τὸ κυρίως ἄξιον σημειώσεως ὅμως εἶ-

ναι, ὅτι ἡ σημασία τῆς οἰκογενείας ἦτο πολὺν μᾶλλον **πολιτικὴ ἢ ἠθικὴ**. Ὁ πρῶτος καὶ σημαντικώτατος σκοπὸς τοῦ γάμου ἦτο ἡ διατήρησις τοῦ τῶν πολιτῶν σώματος ἐν τῇ ἀκεραιότητι αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη δὲ διατήρησις ἦτον εὐκόλος, διότι ἡ ἰδέα τῆς Ἑλληνικῆς **πόλεως**, ἦτοι τοῦ Κράτους, ἦτο πολὺν περιορισμένη, οὕτως ὥστε ἕκαστον τῶν ἑλληνικῶν Κρατῶν νὰ μὴ ἀποτελῇ πληθυσμὸν ἀνώτερον τῶν 50—60 χιλιάδων ἐλευθέρων ἀνδρῶν, ἐνῶ ἅπαντες οἱ ἄλλοι ἦσαν δοῦλοι.

Ὁ θεσμὸς τοῦ γάμου ἦτο «ἐπὶ παίδων γνησίων σποράν». Συνήθως ὁ γάμος συνεβάλλετο ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς οἰκογενείας ἀνεξαρτήτως τῶν ἐπιθυμιῶν ἢ καὶ τῆς γνώσεως τῆς κόρης. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὁποῖος δεσποτισμὸς ἐπεκράτει κατὰ τῆς δυσμοίρου γυναικός. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ φύλου κατὰ τὴν νεωτέραν ἐπιστήμην πιθανὸν μὲν νὰ συνέπιπτεν ἐκ τύχης, οὐχὶ ὁμοῦς ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐκλογῆς. Αἱ περιστάσεις αὗται ὄριζον τὴν θέσιν τῆς ἐγγάμου γυναικός ἐν Ἑλλάδι, καθὼς ὅξυ-δεοξέστατα, καθ' ἃς ἔχω σημειώσεις, παρετήρησεν ὁ πολὺς τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας ἡμέτερος καθηγητῆς, ὁ πολὺκλαν Nettleship ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης, θέσιν σημαντικωτάτην ἅμα καὶ πλήρη ὀπισθοδρομικῶν αἰτίων. Ἀφ' ἐνὸς μὲν παρέχονσαν εἰς αὐτὴν πλεονεκτήματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ πλεῖστα ὄσα ἐλαττώματα. Ἡ σημασία αὐτῆς ἦτο αὕτη: Ἡ γυνὴ διὰ τοῦ γάμου ἐγίνετο ὑπεριάτη κυρία τοῦ οἴκου, ἡγεμονίς πάντων τῶν οἰκιακῶν πραγμάτων, καὶ ἡ μήτηρ νομίμων τέ-

νων. Τὸ ἐλάττωμά της ἦτο τοῦτο·—ἡ γυνὴ δὲν εἶχεν ἄλλον κύκλον ἐνεργείας ἐκτὸς τῆς οἰκίας, ὀλιγίστην ἐκπαίδευσιν καὶ σχεδὸν οὐδεμίαν εἶχε γνῶσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Τοῦτο κατὰ τὰς ἀκριβεστάτας Πανεπιστημιακὰς σημειώσεις μου.

Εἰ καὶ ἡ γυνὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κατεῖχε τοσοῦτω σημαντικὴν θέσιν ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ζωῇ, ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ ἐν Ἑλλάδι ἦτο τὸ πάλα ἐν Ἑλλάδι πολὺ πλέον περιορισμένη ἢ τὰ νῦν. Αἱ ἐργασίαι τοῦ συζύγου καὶ πατρὸς ἀπεροφῶντο κυρίως ὑπὸ τῶν τοῦ πολίτου. Τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς πολίτου ἐθεωροῦντο πολὺ ἀνώτερα.

Ἡ θέσις τῶν γυναικῶν καὶ τοῦ γάμου ἐν Σπάρτῃ ἐπεβάλλετο αὐστηρῶς ὑπὸ τῶν συμπερόντων τοῦ Κράτους. Εἰ καὶ αἱ παρθέναι τῆς Σπάρτης συνεγυμνάζοντο μετὰ τῶν νέων, ὁ Ἀνκοῦρκος εὗρεν ἰσχυροτάτην ἀντιπολίτευσιν οὗτε ἀπεπειράθη νὰ ὑπαγάγῃ τὰς γυναῖκας ὑπὸ τὴν ἰδίαν κοινὴν πειθαρχίαν, ὅφ' οἶαν καὶ τοὺς ἀνδρας, ἠναγκάσθη δὲ ν' ἀπόσχῃ τοῦ τοιοῦτου μέτρου.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἐπικρίνων τὸν Ἀνκοῦργον, οὗ ἄφησε τὰς γυναῖκας, τοιούτου τὸ ἀριθμητικῶς ἡμῖς τῆς πόλεως, ἀνευ ἐκπαίδευσως καὶ πειθαρχίας, τοῦδ' ὅπερ, ὡς διῶχρῆται, ἤθελε παραγάγει πολλὰ βλαβερά ἀποτελέσματα, ἰδίως διότι ἤθελε διαφθείρει τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνδρῶν, λέγει ἐπὶ λέξει τάδε: (Πολιτ. Βιβλ. Β. 57).

« Ἐτι δέ, ἡ περὶ τὰς γυναῖκας ἀνεσις, καὶ πρὸς τὴν προαίρεσιν τῆς πολιτείας βλαβερά, καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν πόλεως. — Ὅσα ἐν ὅσας πόλει φαύλως ἔχει τὸ περὶ τὰς γυναῖκας τὸ ἡμῖς τῆς πόλεως δεῖ νομίζειν ἀνομοθέτητον. — Ὅπερ ἐκεῖ (ἐν Σπάρτῃ) συμβέβηκεν ὕλην γὰρ τὴν πόλιν ὁ νομοθέτης εἶναι βουλόμενος καρτερικὴν, κατὰ μὲν τοὺς ἀνδρας φανερός ἐστι τοιοῦτος ὢν, ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν ἐξημέληκε, κτλ. Τὰ περὶ τὰς γυναῖκας ἔχοντα μὴ καλῶς ἔοικεν οὐ μόνον ἀπρέπειαν τινα ποιεῖν τῆς πόλεως αὐτῆς καθ' αὐτήν, ἀλλὰ συμβάλλεσθαι τι πρὸς φιλοχρηματίαν ».

Σημειωτέον δ' ὅτι ἡ φιλοχρηματία παρ' Ἀριστοτέλει καὶ Πλάτωνι ἐθεωρεῖτο εὐτελές τι καὶ αἰσχρόν, ἅτε ἄγον εἰς τὸ ψευδὸς καὶ τὴν αἰμιάν. Παραπλησίαν ἰδέαν ἐκφράζει καὶ ὁ Κικέρων.

Ὁ Πλάτων ἐθεώρησε τὴν οἰκογένειαν,

ἰον ὡς ἀναγκαίαν πηγὴν ἐγῶισμοῦ καὶ μικρῶν ῥαδιουργιῶν, καὶ 2ον ὡς παρέχουσαν εἰς τὰς γυναῖκας οὐσιωδῶς ταπεινὴν σφαιρὰν ἐνεργείας καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶπε: *Κάλλιον ἄς μὴ ὑπάρχῃ. Ἐφ' ᾧ καὶ διώρισεν ἐν τῇ Πολιτείᾳ του, ὅπως τὰ τέκνα, ἅμα γεννώμενα, ἀνατρέφονται ὑπὸ τοῦ Κράτους.*

Τοῦ Πλάτωνος ὁ τρόπος τοῦ χειρίζεσθαι τὴν οἰκογένειαν εἶναι κάλλιστον ὑπόδειγμα τοῦ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος ἐνὸς μέρους τῆς ἰδεώδους θεωρίας του, δηλαδὴ τοῦ μέρους ἐκείνου δι' οὗ ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ἰδέα εἶναι χωριστὴ τοῦ περικαλύμματος αὐτῆς.

Τὸ πρῶτον σημαντικὸν σημεῖον τοῦ τρόπου, δι' οὗ ὁ Πλάτων χειρίζεται τὴν οἰκογένειαν εἶναι, ὅτι φθάνει εἰς ἀπόλυτον παραβίαν τῆς ἀτομικῆς προσωπικότητος.

Καὶ ὅμως ἡ γυνὴ ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος Πολιτείᾳ ἤθελε τυγχάνει σχετικῶς μείζονος ἐλευθερίας ἢ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κοινωσίᾳ· διότι ἐν τῇ πρώτῃ μὲν ἤθελε συμμετέχει καθ' ὅλα τῆς ἐκπαίδευσως τοῦ ἀνδρός, γυμναστικῆς ἅμα καὶ μουσικῆς καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, ἐκάστη καθ' ὅσον ἦτο ἱκανή, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ οὐδενὸς τούτων. Τοῦτο δὲ διότι ἡ γυνὴ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι περιορίζετο εἰς τὸν οἶκον καὶ μόνον, ἢ δ' ἐκπαίδευσιν αὐτῆς συνίστατο εἰς τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὴν γνῶσιν τῶν οἰκιακῶν (πομπῶν, ἐνδεσμάτων, κτλ.), καὶ οὐδαμοῦ ἄλλοθι εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀναμειχθῇ ἐν μέσῳ τῶν ἀνδρῶν, εἰμὴ κατὰ τὴν τελετὴν γάμου τινός. Ἀλλ' ὁ τίτλος οἰκιστῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἐσημαίνειν ἀφ' ἐτέρου πόσον ὑπέροχος ἦτο ἡ θέσις αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔφερε τὸν αὐτὸν τίτλον, οἷον καὶ ὁ σύζυγός της, ὁ «Οἰκοδεσπότης». Εἶχε δὲ καὶ προνομίας τινὰς νομικὰς περὶ τὴν ἐστίαν, τῆς ὁποίας τὸ πῦρ αὐτῆ κυρίως ἔπρεπε νὰ φυλάττη καθαρόν καὶ ἄσβεστον. Καθ' ἃ παρατηρεῖ ὁ De Coulanges «ἦτο μεγάλη δυστυχία εἰς τὸν Ἑλληνα τὸ ἔχειν ἐστίαν ἐστερημένην συζύγου, (γυναικὸς κενὴν ἐστίαν). Ἀφ' ἐτέρου ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν ἡ γυνὴ δὲν ἦτο ὑποχρεῶς νὰ ὑπακούῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς ἐὰν ὁ γάμος δὲν εἶχε τελεθῇ νομίμως.

Ἐν τούτοις ὁ Πλάτων χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ καθεστῶτα θέλει τὴν οἰκογένειαν ὅλην ὑπαγομένην εἰς τὸ Κράτος. Ἀφ' ἐτέρου ὁ Ἀριστοτέλης τὴν θέλει ὑπαγομέ-

νην εἰς τὸν ἀνδρα, ὡς δυνάμενον νὰ προστεθῇ διὰ τῆς διανοίας καὶ νὰ προστατεύῃ ταύτην διὰ τῆς δυνάμεως, διότι λέγει, «τὸ δυνάμενον τῇ διανοίᾳ προσορᾷ ἄρχον φύσει καὶ δεσπότην φύσει, τὸ δὲ δυνάμενον τῷ σώματι ταῦτα ποιεῖν ἀρχόμενον καὶ φύσει δούλον· διὸ δεσπότη καὶ δούλω ταῦτο συμφέρει. Φύσει μὲν οὖν διώριστα τὸ φύσει καὶ τὸ δούλον».

Τοῦναντίον ὁ Πλάτων δὲν εὐρίσκει διαφορὰν μετὰ τὸν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, εἰμὴ μόνον κατὰ βαθμὸν, τοιούτεστιν, ὅτι ἡ γυνὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀσθενεστέρη τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τῶν μεγαλοφυῶν, ὡς εἰκόσ, γυναικῶν, ἢ ὑπεροχῇ τῆς γυναικῶς εἶναι ἀνωτέρα πολλῶν ἀνδρῶν.

Ὁὐχ' ἦτον παραβιάζει τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου, ἀφαιρῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Πολιτείᾳ τὸ δικαίωμα τῆς οἰκογενείας ἢ τις ὑπάγεται εἰς τὸ κράτος, ὅπως ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοῦ ἀτόμου πάντα ἐγῶισμόν, διὰ τῆς στερήσεως τοῦ δικαιώματος πάσης ιδιοκτησίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀφιέρωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸ κράτος.

Ἡ τοιαύτη παραβίασις τῆς ἀτομικῆς προσωπικότητος συνίσταται εἰς τοῦτο· ὅτι ὁ νόμος ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ Πλάτωνος δὲν ἤθελεν ἐπιτρέψει εἰς τὰς γυναῖκας ν' ἀνατρέφωσι τὰ τέκνα τῶν, ἢ μέγροι τινός, ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν οἴκῳ καὶ ὡς ἴδια ἑαυτῶν. Ἀλλ' ὑπολαμβάνει ἡ ἰδέα κατ' ἐμὴν γινώμην, ὅτι ἐν τοῖς ἐπὶ τούτῳ ἰδρύμασι τοῦ κράτους (δηλαδὴ τῆς πόλεως) ἤθελεν ὑπάρχει ἐλευθερία εἰσόδου τιτῶν καὶ ἐκάστη γυνὴ μεταβαίνουσα κατ' ἰδίαν αὐτῆς προαίρεσιν ὡς τιτὴ εἰς τὰ καταστήματα ταῦτα, ἢτοι τὰ βρεφοκομεῖα, ὡς ἡδὴν νάμεθα νὰ τὰ ὀνομάσωμεν, ἤθελε δυνήθῃ νὰ γαλονχῇ τὸ τέκνον της κατ' ἐκλογὴν, ἔστω καὶ ἂν ἤθελεν ὑποχρεωθῇ, ἐὰν μάλιστα ἐτύγχανεν οὐσα γυνὴ λίαν εὐρωστος, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἔχουσα δαριλῆς τὸ γάλα, νὰ γαλονχῇ καὶ ἄλλα βρέφη τῆς αὐτῆς ἡλικίας. Καὶ μηδεὶς ἄς σκανδαλισθῇ διὰ τοῦτο! Ὑπάρχει μοναδικὸν ἴσως ἐν Ἑυρώπῃ καὶ πρότυπον τοιοῦτου εἶδους ἴδρυμα ἐν τινὶ πόλει τῆς Ἰταλίας, περιφημαν μάλιστα ὡς βρεφοκομεῖον ἢ μᾶλλον λεχοκομεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον πᾶσα λεχὼ μὴ ἔχουσα τὰ μέσα καὶ τὰς ἀναπαύσεις διὰ τὸν τοκετὸν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς οἰκήματι, ἢ μὴ ἔχουσα κἂν οὕτε κατοικίαν, δύναται νὰ μετα-

βαῖνῃ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ κατάστημα τῆς Santa Orsola, καὶ νὰ εὐρίσκη ἐκεῖ ὅλας τὰς περιθάλψεις καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς φροντίδας ἐξόχων ἰατρῶν καὶ μαιῶν. Ἐπισκεφθεὶς ποτε ἀπὸ περιεργείας διὰ τὴν ἔξοχον φήμην αὐτοῦ τὸ κατάστημα τοῦτο καὶ ὀδηγηθεὶς λίαν εὐγενῶς ὑπὸ τοῦ λίαν προσηνοῦς καὶ δραστηρίου ἰατροῦ τῆς ἡμέρας εἰς θάλαμον γυναικῶν, μόλις τεκούσης, ἔμεινα ἕκταμβος διὰ τὴν ἰδιάζουσαν ἐν τοῖς γαλαροῖς σπαργάνοις περιποίησιν τοῦ νεογνοῦ, ὅπερ ἐφαίνετο ὡς ῥόδον ἐπὶ χιόνος. Τοιαύτην ἐπιστημονικὴν περίθαλψιν τῆς τε λεχοῦς καὶ τοῦ βρέφους οὐδὲ οἱ πλουσιώτεροι τῶν γονέων ἠδύνατο νὰ προμηθεύωσιν εἰς τὰ τέκνα τῶν. Οὐδὲν ἄρα ἔχει τὸ ἐξευτελιστικὸν ἢ εἰς εἰδικὸν κατάστημα περίθαλψις ἐν τῇ περιπτώσει τῶν τοκετῶν ἐν ἀνάγκῃ.

Τοιαῦτα καταστήματα τοῦ κράτους, ἐν ἢ περιπτώσει αὐτῶν ὁ οἶκος δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει, ἤθελεν εἶσθαι κοινὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ Πλάτωνος. Ἀλλὰ βεβαίως ἤθελεν καταστρέφει πᾶσαν ἰδέαν τῆς οἰκογενείας, ἀφοῦ διὰ τοῦ νόμου καὶ ὑποχρεωτικῶς ἤθελεν ἐπιβάλλει τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων, ὡς τέκνων τῆς πόλεως. ἦτοι τοῦ κράτους.

Τοῦ Πλάτωνος ἡ ἀρχὴ ἐφ' ἧς στηριζόμενος πραγματεύεται περὶ τῆς οἰκογενείας εἶναι αὕτη· ἀπόκτησις παντός ὅ,τι πρόπει νὰ σημαίνῃ οἰκογένειαν ἀνευ τῆς οἰκογενείας.

Ἀφ' ἐνὸς μὲν νομίζει δίκαιον, ὅτι αἱ γυναῖκες πρόπει νὰ εἶναι βοηθοὶ καὶ σύντροφοι τῶν ἀνδρῶν καὶ οὐχὶ τὰ βάρη των· ὅτι πρόπει νὰ ἐκπαιδεῶνται ὡς λογικὰ ὄντα οὐχὶ ὡς ἀπλῶς τεκνοποιοί· ὅτι πρόπει νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἴσαι πρὸς τοὺς ἀνδρας, οὐχὶ ὡς ὑποδεέστερα ὄντα· ὅτι ἡ οἰκογένεια πρόπει νὰ εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, τὸ στοιχειῶδες σχολεῖον τοῦ κράτους, καὶ οὐχὶ εὐτελὲς ὀχύρωμα ποταποῦ ἐγῶισμοῦ· ὅτι ἡ παραγωγή καὶ ἐκπαίδευσις τῶν τέκνων πρόπει νὰ κανονισθῇ ὑπὸ τῆς γνώσεως (τῆς συνειδήσεως δηλαδὴ) ὅτι ἀνδρες καὶ γυναῖκες δὲν ἀνήκουσιν εἰς ἑαυτοὺς, ἀλλ' ὅτι εἶναι μέλη τοῦ κράτους καὶ ἀνήκουσιν εἰς τὴν κοινότητα τοῦ κράτους. Ἐν συντόμῳ ὅτι ἀνδρες καὶ γυναῖκες δὲν εἶναι ἀπλῶς ζῶα, ἀλλὰ πολῖται καὶ πολίτιδες ἐν τῷ κράτει, τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς εἶναι τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς τοῦτο ἐγ-

κεται τὸ ἰδεῶδες τοῦ Πλάτωνος. Ἄλλ' ἀφ' ἑτέρου διαλύει πάντα δεσμὸν οἰκογενειακόν. Ὅπως ἀποκτήσωμεν τοιαῦτα ἀποτελέσματα ἔχομεν τὰ ἐξῆς γεγονότα: Ὅτι αἱ γυναῖκες ἐν τῇ Πολιτείᾳ τοῦ Πλάτωνος καταναλώσιν οὐχὶ βοήθοι τοῦ ἀνδρός, μόνην ἔχοντα διαφορὰν τὴν γέννησιν τῶν τέκνων. Ἡ οἰκογένεια ἐκκαθαίρεται παντὸς ἐγωῦσμοῦ μετατρεπομένη εἰς ἴδρυμα ἐκπαιδευτικόν. Ἡ παραγωγή τῶν τέκνων κανονίζεται διὰ νόμον, ὅστις ὀρίζει ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἀρετῆς τὴν πρὸς τὰ φύλα σχέσιν.

Ἄλλ' ὁ ὄρος εἶναι ὅτι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὀφείλουσι νὰ αἰσθανθῶσιν, ὅτι παράγοντες τέκνα εἶναι ὑπεύθυνοι μόνον εἰς τὸ Κράτος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὅλως ἀνεύθυνοι. Διότι, εἴτε ἡ Κυβέρνησις συνέζευξεν αὐτοὺς καὶ ἐφρόντισε περὶ τῶν τέκνων, ἢ δὲν συνέζευξεν αὐτοὺς καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὰ τέκνα νὰ ζήσωσι (καθὸ μὴ ἀναγνωρίζουσα αὐτὰ ὡς τέκνα τῆς πόλεως, ἥτοι ἑαυτῆς ὡς Κράτους) ἔσονται ὅλως ἀνεύθυνοι ἐν ἑκατέρῳ περιπτώσει.

Ὁ Πλάτων λέγει, ὡς τηρηθῶσιν ἅπαντα τὰ παράφρασα τοῦ γάμον, ὡς δοξασθῆ ὁ ἔρος ὅπως πείσωμεν τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἂν καὶ πράγματι μεταχειρίζομεθα αὐτοὺς ὡς ζῶα, (ἥτοι ὡς πειθήνια ὄργανα τοῦ Κράτους) εἶναι ἀκόμη ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὡς μέλη τῆς Πόλεως, τῆς ὁποίας ὁ τελικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ ὑψίστη εὐδαιμονία τῆς ἀνθρωπότητος: — Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς γυναικὸς παρὰ Πλάτωνι, ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας. Ἄλλ' ὁποῖαν εἰδικὴν θέσιν ἐπιφυλάττει αὐτῇ ἐν τῇ ἑαυτοῦ Πολιτείᾳ; Δυσχερεστάτη ἀπάντησις χορῆζουσα ἐπισταμένης μελέτης ὀλοκλήρου τῆς Πολιτείας καὶ βαθείας γνώσεως τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας.

Ἡ βίασις τῆς Πολιτείας τοῦ Πλάτωνος εἶναι ὅτι οὐδεὶς τῶν πολιτῶν εἶναι ἄξιος νὰ διοικῆ τὰ τῆς πόλεως, ἂν μὴ τυγχάνῃ φύσει καὶ ἐκπαιδύσει φιλόσοφος ἀληθινὸς καὶ οὐχὶ ψευδής, ὡς πολλοὶ ποριζόμενοι γνώσεις χάριν ἐπιδείξεως (δόξης) καὶ χρηματισμοῦ, (ψευδελιστήμονες) καὶ ὁ τοιοῦτος φιλόσοφος ὀφείλει οὐχὶ κατ' ἰδίαν αὐτοῦ προαίρεσιν, ἀλλὰ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Κράτους ν' ἀναλάβῃ μετ' ἄλλον ὁμοίων αὐτῷ τὴν ὑψίστην ἀρχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὀφείλει δὲ πρὸ πάντων νὰ ἔχῃ τὰ ἐξῆς προσόντα:

1. Ἐφρασιν τοῦ εἰδέναι πᾶσαν τὴν πραγματικὴν ὑπαρξιν.

2. Μῖσος κατὰ τοῦ ψεύδους καὶ ἀγάπην τῆς ἀληθείας μετ' ἀφοσιώσεως.

3. Ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ χρήματα καὶ πᾶν ὕλικόν.

4. Περιφρόνησιν τῶν ἡδονῶν τοῦ σώματος.

5. Μεγαλοψυχίαν καὶ ἐλευθεριότητα.

6. Δικαιοσύνην καὶ πραότητα.

7. Ταχεῖαν ἀντίληψιν, ὀρθὴν κρίσιν καὶ καλὴν μνήμην.

8. Φιλομουσίαν καὶ διάθεσιν ἐν γένει ἀρμονικὴν τῆς ψυχῆς.

Ἀρμονικὴν διάθεσιν ἐννοητέον τὴν ἔμμετρον διάνοιαν καὶ τὴν εὐχαριν διάθεσιν τῆς ψυχῆς. Τοιαύτη διάθεσις ἤθελεν ἐκ φύσεως ἐμπνεύσει ἀγάπην πρὸς τὴν ἀλήθειαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην, καὶ τὴν φιλίαν πρὸς μόνους τοὺς καλοὺς καγαθοὺς ἀνθρώπους, τοὺς κεκτημένους τοιαύτας ἀρετάς.

Οὐδὲ εἶναι δυνατόν, λέγει, νὰ εὖρη τις μομφὴν εἰς τοιοῦτον ἐπιτήδευμα, ὅπερ οὐδεὶς ποτε ἤθελε θεωρηθῆ ἄξιος νὰ ἐπιτηδευθῆ (ἥτοι νὰ πολιτευθῆ ὡς πολιτικὸς ἡγέτης), ἐὰν μὴ ἤθελεν εἶναι «φύσει μνήμων, εὐμαθής, μεγαλοπρεπής, εὐχαρῆς, φίλος τε καὶ συγγενῆς ἀληθείας, δικαιοσύνης, ἀνδρείας, σωφροσύνης.» Καὶ οὐδ' ὁ Μῶμος αὐτὸς ἤθελε δυνηθῆ νὰ μεμηθῆ τοιοῦτον ἄνδρα.

Ὅτι δὲ καὶ γυναῖκες δύναται νὰ ἔχωσι φύσει τοιαύτας ἀρετάς καὶ τὴν ἐν γένει ἀξίαν καὶ ἰκανότητα πολιτικῶν ἀρχόντων, ἀνομολογεῖ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐν τῇ Πολιτείᾳ (Βιβλ. Ε. 456) ὡς ἐξῆς: — «γυναῖκες μὲντοι πολλὰ πολλῶν ἀνδρῶν βελίους εἰς πολλὰ, τὸ δὲ ὅλον ἔχει, ὡς σὺ λέγεις. Οὐδὲν ἄρα ἐστίν, ὦ φίλε, ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοικούντων γυναικός, διότι γυνή, οὐδ' ἀνδρὸς διότι ἀνήρ, ἀλλ' ὁμοίως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν ζώοις, καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων δὲ ἀνὴρ, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρός. — Καὶ γυναῖκες ἄρα αἱ τοιαῦται τοιοῦτοις ἀνδράσιν ἐκλεκτέαι ξυνοικεῖν τε καὶ ξυμφυλάττειν ἐπειπερ εἰσὶν ἰκαναὶ καὶ συγγενεῖς αὐτοῖς τὴν φύσιν.»

Ἀπολύτως δ' ἀποφαίνεται ὁ Πλάτων, ὅτι ἡ καταδικὴ τῶν γυναικῶν εἰς μόνὰ τὰ οἰκιακά, καὶ μάλιστα εἰς τὸν περιορισμένον

τότε κύκλον αὐτῶν «τὴν τε ὑφαντικὴν, . . . καὶ τὴν τῶν ποπᾶνων τε καὶ ἐψημάτων θεραπείαν, ἐν οἷς δὴ τι δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι» οὐδεμίαν ἔχει βίασιν λογικὴν, διότι καὶ μεταξὺ ἀνδρῶν ὑπάρχουσιν οἱ εὐμαθεῖς καὶ οἱ δυσμαθεῖς, δὲ δ' εἰπεῖν καὶ οἱ βλάκες, καταγελαστότατον δ' ἤθελεν εἶναι, ἂν καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ὑπὸ πάντων ἤθελεν ἡττηθῆ. Μάταιον λοιπὸν τὸ λέγειν ὅτι ἡ γυνὴ πρέπει νὰ περιορισθῆ ἐντὸς σφαιρας τινός, ὅσον εὐρεία καὶ μεγάλη σχετικῶς ἤθελεν ὀρισθῆ αὐτῆ: τοῦναντίον δὲ δίκαιον καὶ ὀρθὸν ἐὰν συμφῶνως πρὸς τὴν ἰδιοφυίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἰκανότητα ἡ γυνὴ μετέχῃ καὶ τῶν ἀνωτάτων πολιτικῶν δικαιωμάτων, ὡς ἐλευθέρων πολιτῶν. «Μηδὲν γάρ τι οἶον με περὶ ἀνδρῶν εἰρηκέναι μᾶλλον ἢ περὶ γυναικῶν ὅσα ἂν αὐτῶν ἰκαναὶ τὰς φύσεις ἐγγίγνωνται» (540).

Ἐπίκρισις τοῦ Πλάτωνος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους δικνύει ἀμφοτέρων τὰς ἀντιθέσεις καὶ εἰκονίζει τὴν ἄλλην τυπικὴν ὄψιν τῆς ζωῆς, ἐκφραζομένην λογικῶς διὰ τῆς εὐρέσεως τῆς ἰδέας ἐν τοῖς πράγμασιν.

Ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν τῇ μελέτῃ τῆς πολιτειολογίας, θέλουσι πάντοτε ἴσασθαι παραλεύρως ἐν τῇ μεγάλῃ ὑποτυπώσει τῶν δύο τούτων ὑπαμειβομένων ἐπό-

ψεων τοῦ κόσμου, ὡς οἱ μεγάλοι αὐτῶν ἀντιπρόσωποι οἱ ἐκπροσωποῦντες τὰς δύο ἰδέας τῆς θετικότητος καὶ ἰδανικότητος, τῆς συντηρητικότητος καὶ τῆς καινοτομίας.

Ἄν καὶ ἡ ἰδανικότης ἐν τῷ κράτει ἐκείνῳ καταλήγῃ, ἐὰν λογικῶς παρακολονθῶμεν αὐτὴν, ἐν τῷ ἀγνοεῖν ἢ καταστρέφειν ὅ,τι ὑπάρχει, ἀφ' ἑνὸς μὲν περιπίπτει εἰς εἶδος τι μ ν σ ι κ ι σ μ ο ὦ, ἀφ' ἑτέρου δ' εἰς τύπον τινὰ ψιλῶ ἔ π α ν α σ τ α τ ι σ μ ο ὦ. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ἡ θετικότης ἐνέχει κίνδυνον ἐφάμιλλον καὶ ἴσον, ἐπειδὴ τείνει νὰ περιπέσῃ εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ ὅ,τι ὑπάρχει, ἀπλῶς καὶ μόνον διότι ὑπάρχει.

Ἡ μὲν πρώτη γνώμη (τοῦ Πλάτωνος) λέγει—τὰ εἰδικὰ ταῦτα ἀντικείμενα καὶ ἰδρύματα εἶναι μεταβατικὰ ἐνσαρκώσεις τινός (ιδέας), ἥτις μένει διαρκής. Ἡ δ' ἄλλη γνώμη (τοῦ Ἀριστοτέλους) λέγει:—τὰ εἰδικὰ ταῦτα ἀντικείμενα ἢ ἰδρύματα εἶναι ἐνσαρκώσεις λόγου τινός ὑπὸ τινὰ τύπον καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μένωσιν αἰώνια. Καὶ ἀναμφιβόλως, τὸ δυσκολώτερον ἐκ τῶν δύο εἶναι νὰ ἴδωμεν τὴν ἀλήθειαν ἐν τῷ ὅ,τι ὑπάρχει καὶ συγχρόνως νὰ πραγματοποιήσωμεν τί ἡδύνατο νὰ γίνῃ.

Ο. 1. Ἰαπωνίῳς

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΙ ΕΣΤΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟ

ΔΙΟΜ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου.)

Τούτων ούτως εχόντων, δέν είναι παράδοξον, ότι ο μαγνητισμός και ο ηλεκτρισμός επεξέτειναν το κράτος αὐτῶν και εἰς τὰ φαινόμενα τοῦ πνευματισμοῦ, μεθ' ὧν ἐν στενωπῇ συναφεία διατελοῦσι πολλάκις τὰ φαινόμενα τῆς ὑπνώσεως, και οὕτως ὁ Ἡλεκτρισμός και ὁ μαγνητισμός συνεδέθησαν στενωπῶτα μετὰ παντός μυστηριώδους, ἀκαταλήπτου και καταπληκτικοῦ. Οἱ πλείστοι τῶν πνευματιστῶν, οἱ αἰθεροβάμονες και οἱ μὴ συστηματικῆν, βεβαίως και ἐπιστημονικῆν μόρφωσιν κεκτημένοι ποιοῦνται κατὰ κόρον λόγον περὶ ζωικοῦ μαγνητισμοῦ, περὶ μαγνητικῶν ρευστῶν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, περὶ μεμαγνητισμένων τραπέζων και διαφόρων ἄλλων αὐτομάτως κινουμένων ἀντικειμένων, φωνηζόντων τὸ σῶμα τῶν διαμέσων (medium) ἀτόμων, τῇ παρουσίᾳ τῶν ὁποίων παράγονται τὰ μηχανικὰ φαινόμενα, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐποησάμεθα λόγον, ὡς φέρων ὑπερμεγέθους φορτίον μαγνητισμοῦ και ηλεκτρισμοῦ, ὑπερ ἐκκενούμενον φέρεται και προσέρει ὡς ἰσχυρὸν ρεῦμα και πρὸς τὰ πέριξ ἀψυχα ἀντικείμενα. προκαλοῦν οὕτως ἀμέσως τὰς κινήσεις αὐτῶν ἢ ἔλκιν κατὰ μυστηριώδη τρόπον τὰς πνευματικὰς τῶν τεθνεώτων ὀντότητας (πνεύματα), μεταφέρει αὐτὰς ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ εἰς τὸν γήινον κόσμον, ἐν ᾧ αὐταὶ παράγουσι πρὸς τοὺς ποικίλους ἄλλοις φαινόμενοις και κινήσεις διαφόρων ὕλικῶν ἀντικειμένων πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς παρουσίας αὐτῶν.

Ἐμμέδος και ἄμεσος αὐτόματος γραφή.

Ἐὰν εἰς τινὰς σπανιωτάτας περιστάσεις καθίσταται πιθανὴ ἢ διὰ μόνας τῆς τηλεδραματικῶν ἡμετέρων ψυχικῶν καταστάσεων παραγωγή ἐνίων ἐκ τῶν φαινόμενων τῆς ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ μνημονευθείσης κατηγορίας, εἰς ἄλλας ὁμοίως, και αὐταὶ εἰσὶν αἱ πλείστοι, ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἀκαταγωνίστως ἢ παραλογῇ τῆς ἐνεργείας ἀσάτων ἐξωτερικῶν νουνεχῶν ὀντοτήτων πρὸς ἐξηγήσιν τῶν φαινόμενων τούτων. Τοιαῦτα περιπτώσεις εἶναι ἢ κατὰ παντοίας διευθύνσεις κινήσεις βραχυτάτων σωμάτων, ἐκκεντρωμένων εἰς τοῦτο τῆς βουλήσεως τοῦ μεσάζοντος (medium) ἢ ἀπλῶς μὴ συμμετεχούσης τῇ βουλήσεως και διανοίας αὐτοῦ, ἢ αὐτόματος ἤχησις μουσικῶν συνθέσεων, ἐνῶ ὅτε μεσάζων, πολλάκις δὲ και πάντες οἱ περι-

στάμενοι ἀγνοοῦσι πολλάκις τὴν χρῆσιν τῶν ὀργάνων τούτων. Ἄλλ' ἢ παρουσία και ὑπαρξίς ἀσάτων νουνεχῶν ὀντοτήτων (πνευμάτων), προϋπαρξασῶν ἐν τῇ γῆ ἐν ἀνθρώπινῃ ὑποστάσει, καθίσταται καταφανεστάτη διὰ τῆς αὐτομάτου γραφῆς ἐμμέσου και ἄμεσου. Δέν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ γραφῆς προσερχομένης ἐκ τοῦ ὑποσυνειδητοῦ τοῦ γράφοντος ὑποκειμένου, ἀλλὰ περὶ περιστάσεων, καθ' ἃς καθίσταται καταφανὴς και ἀναμφισβήτητος, ὅτι ἡ χεὶρ μόνον εἶναι τοῦ γράφοντος, ἢ δὲ διάνοια ἀλλοτρια, ξένης ὀντότητας γραφοῦσης διὰ τῆς χειρὸς τοῦ μεσάζοντος, ὡς π.χ., ὅταν ὁ μεσάζων ἀγράμματος ὦν και ἀμόρφωτος, γράφῃ εἰς ξένας γλώσσας ὅπως ἀγνώστους αὐτῷ και περὶ ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα καθολοκληροῦν ἀγνοεῖ ὡς κειμένων ἐκτός τῆς περιοχῆς τῶν γνώσεων και τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ δράσεως. Ποία ἀμφιβολία π.χ. δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὅτι ἀλλοτρια διάνοια εἶναι ἢ γράφουσα διὰ τῆς χειρὸς τοῦ μεσάζοντος ὑποκειμένου, ὅταν ὁ γράφων ἀγράμματος ὦν, χειρωνακτικός, ἢ ἀγροικός, ἢ ἀδελφός ἢ υἱός ἢ στενός συγγενής και φίλος ἡμῶν ἢ ἄλλο τι γνωστότατον ἡμῖν ἄτομον, τοῦ ὁποίου κατ' ἀκολουθίαν γινώσκωμεν ἀκριβέστατα και τὰς γνώσεις και τὴν περιοχὴν τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ δράσεως, γράφῃ ἀπαιστώως και μετὰ μεγίστης εὐχερείας και ταχύτητος εἰς γλώσσαν Γερμανικῆν, Ρωσικῆν, Τουρκικῆν ἢ ἄλλην τινὰ τελείως ἀγνωστον ὄμιλον εἰς αὐτό, ἀλλὰ πολλάκις και εἰς πάντας τοὺς περιστάμενους; Ποία ἀμφιβολία ἐπιτρέπεται, ὅταν ὁ αὐτός γράφῃ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐχερείας και ταχύτητος εἰς νεκρὰς γλώσσας, Λατινικῆν, ἀρχαίαν Ἑλληνικῆν, Ἰουδαϊκῆν, κλπ., ὅταν συντάξῃ θαυμαστικὰ πολυτελείδους ἐκθέσεις, δι' ὧν περιγράφῃ ὡς ἐξοχος ἀνατομικός και ἱστολόγος τὴν λαβυρινθώδη και πολυπλοκωτάτην κατασκευὴν τοῦ ἐγκεφαλοῦ, τὴν τε ἀδρᾶν και μικροσκοπικῆν, ὅταν γράφῃ ὡς ἐξοχος ἰατρὸς σοφιστικῶτατος ἰατρικῆς ἐκθέσεις, ὅταν πραγματευθῆται μετὰ μεγίστης βαθυνοίας περὶ σπουδαιωτάτων και ὑψίστης σημασίας ζητημάτων, οἷον Οὐράνιου Μηχανικῆς, Ψυχολογίας, Φιλοσοφίας κλπ.; Εἰς πᾶσας τὰς περιστάσεις ταύτας αἱ μεθ' ἡμῶν διὰ τοῦ γραφικοῦ μεσάζοντος ἐπικοινωνοῦσιν νουνεχεῖς ὀντότητες (πνεύματα) βεβαίως εἰναι, ὅτι ὑπῆρξαν ἄλλοτε ἐν τῇ Γῆ ὡς ἀνθρώπινοι ἐν σώματι ὑποστάσεις, δηλοῦσαι τὸ ὄνομα αὐτῶν, τὴν χρόνον τοῦ θανάτου των και διάφορα περιστατικὰ τοῦ βίου αὐτῶν.

Ἐν τῇ ἐρευνῇ τῶν φαινόμενων τούτων πολλάκις και ἐμμέσως ἠγέρθη ἐν ἡμῖν σπουδαίωτατον ζήτημα, ἢτοι κατὰ τίνος ἄρα τρόπου ἐπενεργεῖ ἢ μεθ' ἡμῶν ἐπικοινωνοῦσα ἀσάτος νουνεχῆς ὀντότης εἰς τὸν γραφικὸν μεσάζοντα, κατὰ τίνος τρόπου ἀνγκυλίζει τὴν χεῖρα αὐτοῦ

νὰ κινῆται παθητικῶς και νὰ γράφῃ; Εἶναι ἢ ἐπίδρασις αὐτῆ καθαρῶς Φυσιολογικῆ Μηχανικῆ, ἢτοι ἐπενεργεῖα τῆς ἀλλοτριας βουλήσεως μόνον ἐπὶ τὰ κινητικὰ τῶν ἄνω ἄκρων ἐγκεφαλικὰ κέντρα τοῦ γράφοντος, ἢ ψυχολογικῆ, ἢτοι πρᾶξις ὑποβολῆς ἀνάλογος και ὁμοία πρὸς τὴν ἐν τῇ ὑπνώσει γενομένην ὑποβολὴν εἰς τὸ ὑπνισμένον ἄτομον ὑπὸ τοῦ ὑπνιστοῦ αὐτοῦ; Ὅτι ἢ ἐπίδρασις αὐτῆ δέν εἶναι ἐξωτερικῆ Μηχανικῆ, ὡς θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ, περὶ τούτου ἡμεῖς οὐδεμίαν ἔχομεν ἀμφιβολίαν, πρῶτον διότι, ἂν ἡ χεὶρ τοῦ γράφοντος ἐκινεῖτο και ἔγραφε, ὡς ὑπιστάμενη ἐξωτερικῶς τὴν μηχανικὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐπενεργούσης ὀντότητας, τότε δέν θὰ ἠδύνατο αὐτῇ νὰ γράφῃ τόσον ἀπροσκόπτως, ταχέως, πολλάκις δὲ και καλλιτεχνικώτατα, δεύτερον διότι ἐξαιρετὸν γραφικὸν μεσάζων, μεθ' οὗ ἡμεῖς πολλάκις ἐπειραγίσθημεν, ἀπώλεσεν ἐντελῶς τὴν ιδιότητα ταύτην μετὰ προσβολὴν ἐλαφροῦς ἡμιπληγίας, ὑπερ οὐδέποτε θὰ συνέβαινε, ἂν ἢ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐπενεργεῖα ἦτο καθαρῶς ἐξωτερικῆ Μηχανικῆ. Τρίτον, διότι ὁσάκις ἠρωτήσαμεν τὰ μεθ' ὧν ἐπειραγίσθημεν ὑποκείμενα, ποίου εἶδους αἰσθητικῆς αἰσθάνονται ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, ὅταν γράψωσι, ταῦτα ἀπεκρίναντο ἡμῖν πάντοτε, ὅτι δέν αἰσθάνονται τὴν χεῖρα αὐτῶν ὡς δεχόμενην ἐξωτερικὴν ἐπίδρασιν, ἀλλ' ἐσωτερικῆν, ὡσεὶ ἐλαυνομένην ὑπὸ ἐσωτερικῆς τινος δυνάμεως. Ἡ ἐπίδρασις ἄρα θὰ εἶναι ἢ ψυχολογικῆ, ἢτοι εἰδῶς τι ὑποβολῆς ἢ Φυσιολογικῆ Μηχανικῆ, ἢτοι ἐπὶ τὰ κινητικὰ τῶν ἄνω ἄκρων κέντρα τοῦ ἐγκεφαλοῦ φλοιοῦ τοῦ γράφοντος ὑποκειμένου.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκλίνομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸ γραφικὸν μεσάζων γράφει τῇ ἐπίδρασει τηλεδραματικῆς ὑποβολῆς, ἢν δέχεται παρὰ τῆς ἀσάτου νουνεχῆς ὀντότητας (πνεύματος). Τηλεδραματικῆ δὲ ὑποβολῆν λέγοντες, ἐνοοῦμεν ἡμεῖς τὴν γινόμενην οὐχὶ προσωρικῶς, ὡς συμβαίνει ἐν τῷ ὑπνισμένῳ ἐκ μέρους τοῦ ὑπνιστοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν γινόμενην ἐξ ἀποστάσεως μόνον διὰ τῆς τηλεδραματικῆς δυνάμεως τῆς βουλήσεως και τῆς διανοίας, περὶ ἧς ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ ἐποησάμεθα λόγον. Τὴν τοιαύτην τηλεδραματικὴν δυνάμιν καθόλου κατ' ἀκολουθίαν και τὴν δι' αὐτῆς γινόμενην ὑποβολὴν γινώσκωμεν ὅτι θὰ ἀποκρούσωσιν οἱ κύριοι σοφοί, ἀλλ' εἰς τοὺς λόγους και τὰς γνώμας αὐτῶν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο οὐδεμίαν θὰ δώσωμεν προσοχὴν, διότι οἱ κύριοι οὗτοι καταλαμβάνονται και αὐτοὶ ἐνίοτε ὑπὸ τῆς μονομανίας νὰ ποιῶσι θάρσεν περὶ πραγματικῶν, τὰ ὁποῖα τέλεον ἀγνοοῦσι, τὰ ὁποῖα εἰσὶν εἰς αὐτοῦς terra incognita. Ἐπὶ πολὺν χρόνον λέγομεν, ἐκλίνομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὁ γραφικός μεσάζων γράφει ὡς δεχόμενος τηλεενεργίαν ὑποβολῆν παρὰ τῆς διανοίας και τῆς βουλή-

σεως τῆς ἀσάτου πνευματικῆς ὀντότητας. Μεταγενέστερα ὁμοίως σκέψεις και παρατηρήσεις ἐκλόνησαν πολὺ τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην διὰ τὰς πλείστας τοὐλάχιστον τῶν περιστάσεων. Διότι ὡς και κατὰ τὴν ἐν τῇ ὑπνώσει γινόμενην ὑποβολὴν παρατηροῦμεν, τὸ εἰς τὴν ἐνεργεῖαν τῆς ὑποβολῆς τοῦ ὑπνιστοῦ ὑποβαλλόμενον ὑποκείμενον ἐκείνας μόνον τῶν ὑπ' ἐκείνου ὑπαγορευομένων αὐτῷ πράξεων δύναται νὰ ἐκτελεῖ, αἵτινες περιλαμβάνονται ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ, οὐδαμῶς ὁμοίως δύναται νὰ ἐκτελεῖ πράξεις, δι' ἃς εἶναι ἀίκανον, δέν δύναται π.χ. δι' ὑποβολῆς νὰ ἐκτελεσῇ διὰ τετραχόρδου, κλειδοκωμῶδου, ἢ πνευστοῦ τινος μουσικοῦ ὀργάνου μουσικὴν τινὰ σύνθεσιν, ἂν ἀγνοῖ τὴν χρῆσιν τῶν μουσικῶν τούτων ὀργάνων, ἢ νὰ γράψῃ εἰκόνα τινὰ, ἐνῶ οὐδέποτε ἔλαθεν εἰς χεῖράς του γραφεῖα ἢ χρωστήρα ἢ νὰ ἐπισκευάσῃ ὠρολόγιον ἢ νὰ τεχνουργῆται ἀντικείμενόν τι, ἂν τελείως ἀγνοῖ τὴν τέχνην ταύτην, νὰ γράψῃ ἢ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς ξένας γλώσσας, αἵτινες εἰσὶ τελείως ἀγνωστοὶ αὐτῷ. Τὸ γραφικὸν ὁμοίως μεσάζων, καίτοι τυγχάνει πολλάκις τελείως ἀγράμματος και ἀμόρφωτον, ὁμοίως γράφει ἀπαιστώως και μετὰ μεγάλης ταχύτητος και καλλιτεχνικῆς ξένας γλώσσας, τὰς ὁποίας τελείως ἀγνοεῖ, δύναται ἐνίοτε νὰ γράφῃ εὐγράμμους και καλλιτεχνικὰς εἰκόνας, καίτοι ἢ γραφίς και ὁ χρωστήρ οὐδέποτε ἐψεύσαν τὸν χάρτην διὰ τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

Ἡ γραφὴ ἄρα ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δέν δύναται νὰ εἶναι ἀποτελεσματικῆς ψυχολογικῆς ἐπίδρασεως, ὑποβολῆς δηλ., ἢν δέχεται τὸ διάμεσον. γράφον παρὰ τῆς διανοίας και τῆς βουλήσεως τῆς ἐπ' αὐτὸ ἐπίδρασης νουνεχῆς ὀντότητας (πνεύματος), ἀλλὰ καθαρῶς Φυσιολογικῆ μηχανικῆ, ἢτοι ἐπίδρασις τῆς ἀλλοτριας βουλήσεως, γινόμενη μόνον ἐπὶ τὰ κινητικὰ τῶν ἄνω ἄκρων κέντρα τοῦ ἐγκεφαλοῦ αὐτοῦ φλοιοῦ, ἢτοι ἐπὶ τὸ μέσον τριτημόριον τῆς προσθίας και ὑπίσθιας κεντρικῆς ἑλικῆς και ἐπὶ τὴν γειννιάζουσαν τῇ χώρα ταύτῃ ἀμέσως πρὸς τὰ πρόσω και ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς δευτέρας μετωπικῆς ἑλικῆς κειμένην μοῖραν. Τὰ μέρη τῶν κινητικῶν κέντρων τοῦ ἐγκεφαλοῦ φλοιοῦ, δι' ὧν ἐπιτελοῦνται αἱ κινήσεις τῆς χειρὸς, ὑπιστάμενα τὴν ἐπίδρασιν τῆς βουλήσεως τῆς πνευματικῆς ὀντότητας ἐκτελοῦσι τὰς αὐτὰς κινήσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἐξετελοῦν, ἂν ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις ἐπενήργει ἐπ' αὐτὰ ἢ βούλησις αὐτοῦ τοῦ γράφοντος ὑποκειμένου. Τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην ἐπιρροῦει και τὸ ὅμοιον φαινόμενον, τὸ παρατηρούμενον εἰς τὰ λαλοῦντα μεσάζοντα ὑποκείμενα, περὶ ὧν κατωτέρω γενήσεται λόγος. Τὰς ὅπως ἀγνώστους αὐτοῖς ξένας γλώσσας ὁμιλοῦσι ταῦτα προσωρικῶς, οὐχὶ ὡς ὑπιστάμενα ψυχολογικὴν ἐπίδρα-

κυξ εις τὸ κάλλος καὶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς του, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς παναρχίαν τινὰ καὶ σχεδὸν ἄγνωστον ἡμῖν ἤδη σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν θεὸν τοῦ ἔαρος καὶ τῆς καλοκαιρίας. Ἡ πάνδημος ὑποδοχὴ δὲν ἐγένετο τόσον χάριν τοῦ πτηνοῦ τούτου, ὅσον χάριν τῆς θεότητος, τὴν ὁποῖαν ἐνόμιζον ἀκολουθοῦσαν ἢ ἐν αὐτῷ προσωποποιημένην.

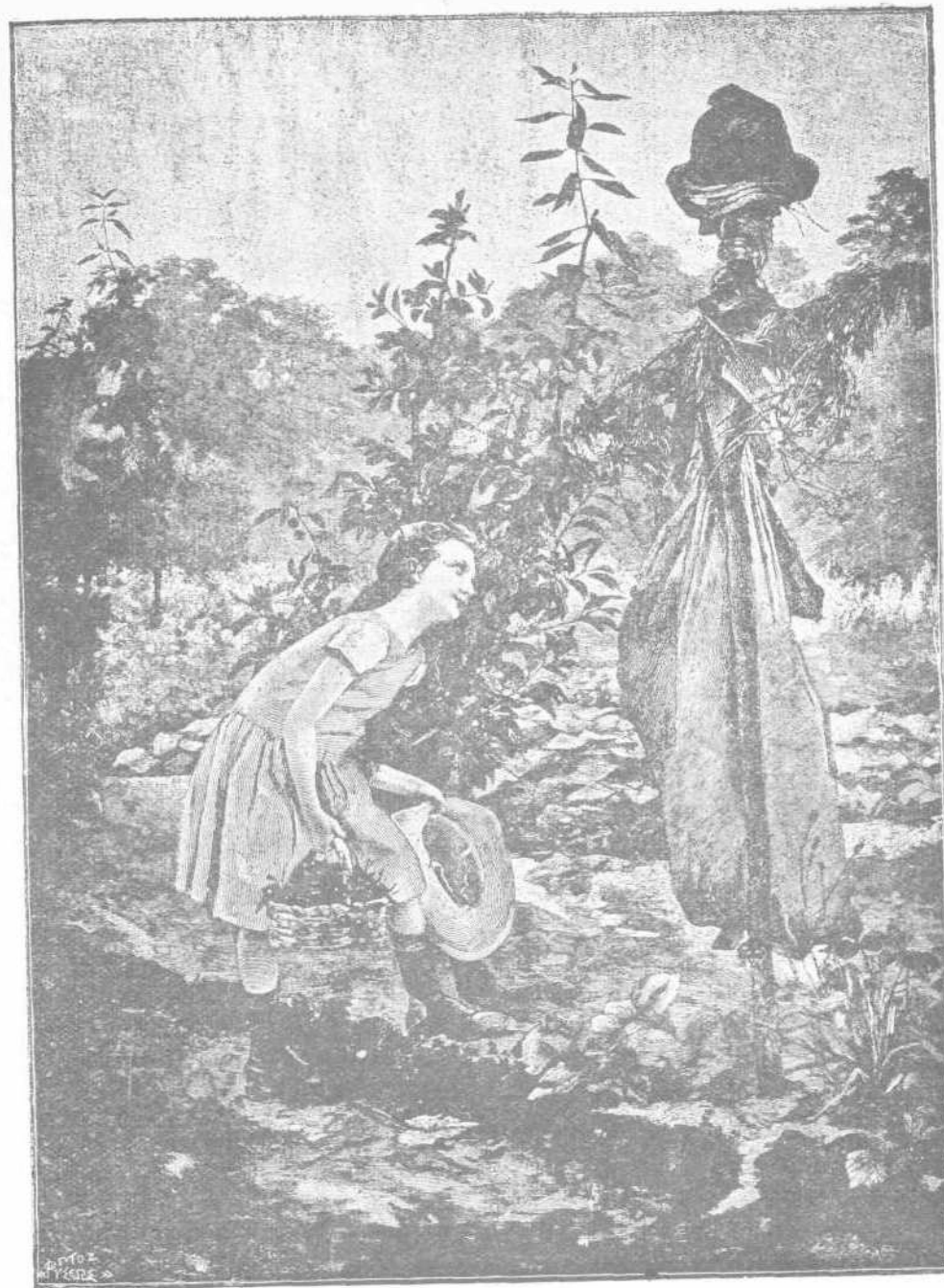
Ἐν τῇ Ἰνδικῇ μυθολογίᾳ ὑπὸ τὸν κόκκυγα ἐννοεῖται ἡ εἰς ζῶον μεταμόρφωσις τοῦ Θεοῦ τῆς βροντῆς Ἰνδρᾶ, ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ, τοῦ Διός, ὅστις ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ πτηνοῦ τούτου ἐν καιρῷ τρικυμίας καὶ βροχῆς πλησιάζει τὴν Ἥραν. Παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησιν, ὁ κόκκυξ προκήγγελε συμφῶνος πρὸς τὰς μετὰ τοῦ Θεοῦ τῆς καλοκαιρίας σχέσεις του πάντοτε σχεδὸν ἐκγδαίαν βροχῆν. Καὶ ἡ πίστις αὕτη διατηρήθη εἰσέτι πολλοῦ, ὑπάρχουσι δ' ἀκόμη εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἐνθα ὁ λαὸς πιστεύει, ὅτι τὸ θέρος θά ᾔηνε βροχερόν, ἔταν ἀναφανῶσι τὸ ἔαρ πολλοὶ κόκκυγες.

Ὅπως ὁ Θεὸς τοῦ ἔαρος Δόναρ ἐν τῇ γερμανικῇ μυθολογίᾳ ἐσήμαινε εἰς βραδυτέρως ἐποχὰς τὴν θεότητα τῆς ζωῆς ἐνεκα τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας, οὕτω καὶ τὸ εἰς αὐτὸν ἀφιερωμένον πτηνόν, ὁ κόκκυξ, σὺν τῷ χρόνῳ μετέβηκε τὸν προσωρισμὸν του καὶ ἐνόμιζετο ταυτόσημος μετὰ τὴν αὐξάνειν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ζωικοῦ καὶ φυτικοῦ βασιλείου. Ὁ ἄνθρωπος ἠθέλησε νὰ προκατήσῃ τὸν δύναμιν του διὰ πολλῶν μυθολογικῶν ἐξηγήσεων, διότι ἔπως ἡ φύσις ἀνακτῆ νέας δυνάμεις κατὰ τὴν ἐλευσίαν του, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀκούων τὴν φωνὴν αὐτοῦ φωνῆν, κισθάνεται τὸ αἷμα ταχύτερον διακρῆν τὰς βλάβας του καὶ ἰσχυροτέρως τοὺς παλμούς τῆς καρδίας του.

Ἡ ἀρχαία θεραπευτικὴ ἐθεώρει τὴν σποδὸν τοῦ κέντρος κόκκυγος ὡς δραστήριον φάρμακον κατὰ τῆς ἐπιληψίας, ἀπ' οὗ ἐξ αὐτοῦ ἐπήγγαζεν ἡ αὐξάνειν, ἡ εὐκαμφίξ καὶ ἡ δροσερότης τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου παρ' αὐτοῦ ἐζητήτο, τοῦλάχιστον αὐτὸς ἐγνώριζε τὴν διάρκειάν του, ὅπερ εἶνε ὀρθοκροστικὸς γνώρισμα τῆς δημιουργικῆς αὐτοῦ δυνάμεως. Πικνυχτοῦ εἶνε δικαδομένον τὸ ἔθνος, καθ' ὃ ὁ πρῶτον φωνὴν ἀκούων τὴν κρυγῆν τοῦ κόκκυγος, ἐρωτᾷ πόσα ἔτη ἀκόμη θά ζήσω; Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κρυγῶν μετὰ τὴν ἐρώτησιν ταύτην θεωρεῖται ἀντιστοιχῶν πρὸς τὰ μέλλοντα ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ ἐρωτήσαντος.

»Σοφώτατος ὁ κόκκυξ καὶ πλ. κεινευπόρους ἐξ ἀπόρων μηχανῶν δεινότητος. Ἐκρυτῶ μὲν γὰρ συνεπίσταται ἐπωάζειν οὐ δυνάμενον καὶ ἐκλέπειν διὰ ψυχρότητα τῆς ἐν τῷ σώματι συγκορᾶσεως, ὡς φασιν οὐκ οὐκ ἔτι τίκτη, οὕτε αὐτὸς νεοττιῶν ὑποπλέκει, οὕτε τιθηναίται τὰ βρέφη, φυλλάττει δὲ ἄρα τοὺς τῶν νεοττιῶν δεσπότης ἀρεστώτας καὶ πλανωμένους, καὶ προελθὼν ἐς καταγωγὴν ὀθνεῖαν ἐντίκται. . . . ἄρῃται δὲ μίαν ὥραν τοῦ ἔτους τὴν κρίστην ὁ κόκκυξ ἤρως γὰρ ὑπάρχονμένου καὶ αὐτὸς ἐμφανῆς ἐστίν ἐς ἀνατολὰς Σαιρίου, εἴτα τῆς τῶν πολλῶν ὕψους ἀνεχώρησεν». *) Ἴσως εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ περιγραφομένην ταύτην συνήθειαν τοῦ κόκκυγος δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν τὴν κακὴν ὑπόληψιν, εἰς ἣν βραδυτέρον ἐπέπεσε τὸ πτηνόν τοῦτο παρὰ τῷ λαῷ. Ὁ ζωολόγος Βρέμ λέγει ἀφ' ἡμέρας τῶν πτηνῶν εἶνε ὁ πιστότατος πάντων τῶν γάμων, διότι

*) Αἰλιανοῦ περὶ ζῴων Γ, 30.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Καῖρε, ἀγέννη, κλεινῶς χαιρειῶ,
Τὸ μέγα σου μού, πολὺ σ' ἀγαπῶ.

Ναὶ εἶσαι καλός, πολὺ δυνατός
Ἐδγενής, ὑψηλός, λιγνός, σκελετός.

Λέξιν καμμίαν, δὲν εἶπες, γιατί;
Μισοάζεις ἀλήθεια, σὺν ἐξέλο γιατί!

Στόμα δὲν ἔχεις; χέρια ποῦ εἶνε;
Ξεύρω, δὲν βλέπεις, ὄπιλος μείνε,

Στὴ μανοῦλα μου, τῶρα θὰ πάγω
Τὰ κεράσια, τοῦτα νὰ φάγω.

Ἄντιο λεβέντη, πολὺ σ' ἀγαπῶ.
Καῖρε, σ' ἀφίτω, κοῦο, πῶ, πῶ πῶ!..

Μαγικά

C. FLAMMARION

ΑΓΑΠΗ ΣΤΑ ΑΣΤΡΑ

μόνον ο θάνατος δύναται να διαλύσει αυτόν. Μόνος ο κόκκυξ περιφρονείται και μισείται ύψ' όλων των μικρών πτηνών, διότι ούτε ο άρρην ούτε ο θήλυς τηρουσί ποτε την συζυγικήν πίστιν». Περί δε του νεογεννήτου κόκκυγος ο αυτός ζωολόγος λέγει· δέν άρκει μόνον ότι ο άκόρεστος φαγός καταναλίσκει άπίστευτον ποσόν τροφής, άμφότεροι δέ οί γονεΐς μόλις δύναται να ικανοποιήσωσι την πείνάν του, αλλά και μετ' όλίγον κατά τρόπον άχάριστον και άναίσχυτον εκτείνεται και εξαπλώνεται έντός της φωλεάς. Μεγαλώνει ταχύτερον των γνησίων τέκνων της φωλεάς και κατακαμβάνει την καλλίστην θέσιν. Δέν ευχαριστεΐται όμως και με τοούτο, αλλά διαρκώς ώθων και κινούμενος τήδε κάκεισε, κατορθώνει επί τέλους να έγειρη επί της πλατείας του βράχως όλους τους θετούς του αδελφούς, και κατακηρύττει τον ένκ μετά τον άλλον έξω της φωλεάς. Τότε δε μείνας μόνος έν τη φωλεά άνοίγει έτι πλεονέκτερον τό εύρύ και κίτρινον βράχος, άπλήστως ζητών περισσοτέρην τροφήν η πρότερον. —Οί παλαιοί ισχυρίζονται ότι ο νεκρός κόκκυξ καταβροχθίζει τους ίδίους του θετούς γονεΐς. Φυσικώς τοούτο δέν εΐνε άληθές, πιθανώς δέ να προήλθεν εξ ύποθέσεως μόνον των παρατηρητών, οΐτινες ιδόντες τό εύρέως άνεωγμένον βράχος του, παρεκινήθησαν να εκφέρωσι την γνώμην ταύτην.

Εΐς επίλογον των όλίγων τούτων περί του κόκκυγος σημειώσεων, παραθέτομεν τους εξής στίχους του άειμνήστου Ήλιε Τανταλίδου.

Βαθειά 'ετό δάσος κελαιδί τό μαθρ' όλημερης,
πουλί δέν βλέπεισ πουθερά, πλην' δωσ προχωρείς
μό' άπ' τά σύνδενδρα φωνή
σε θέλει πάντα σιγανή
κούκου, κούκου, κούκου, κούκου, κούκου.

Τά δάση λάμπουν 'εταΐς λοφαΐς άκείνεις της αυγής,
κ' ή αυρα παΐζει ταΐς βραδυαΐς με τη' δροσιά της γής
όμως και βράδυ και πρωΐ,
πάντοτ' άκούετ' ή βοή
κούκου, κούκου, κούκου, κούκου, κούκου.

Βαθειά κι' άόρατ' ή φωνή. λις κ' έν' έξωτικό,
και 'σε παλάτι προσκαλεί κρυφά και μαγικό
ποΐ δέν πατεΐ ποτέ ψυχή
πλην' 'ετ' όνειρο κι' όταν ήχη
κούκου, κούκου, κούκου, κούκου, κούκου.

Εΐνε τοΐ δάσους τό στοιχειό ποΐ ψάλλει χωρωπό
την ποίησι της μοναξιάς 'ετοΐ δάσους τό σκοπό,
ριμτ' εΐνε τόσο φυσική
'ετα' δάσ' ή εΐτοια μουσική
κούκου, κούκου, κούκου, κούκου, κούκου.

ΑΓΑΠΗ ΣΤΑ ΑΣΤΡΑ

Ένα πρωΐ, ο φίλος μου Άνδρέας ήλθεν εις τό γραφείον μου με άθλιον εξωτερικόν, με κάτωχαρον τό πρόσωπό του, με μάτια κομμένα, μαλλιά άκστατωμένα, με βράδισμα κουρασμένου ανθρώπου σαν να έγύριζε από μακρινήν οδοιπορίαν. Έξεπλήγην και τον ήρώτησα:

— Τί έπαθες λοιπόν σήμερα; Έγώ ενόμιζα ότι έπέρασες την βραδυά σου παρατηρών τά άστρα. Δέν έπρεπε φίλε μου να χάσης αυτήν την ευκαιρίαν, γιατί απόψε ο ουρανός ήταν τόσο ωραίος και τόσο διακυγής, όσο προ πολλού δέν υπήρξε!

— Άλλά και άπεναντίας, παρετήρησα πολύ τον ουρανόν την παραμένη αυτή νύκτα, έπικη όμως μία ταρχή άλλόκοτη, και με την άλήθειαν, δέν έκοιμήθην ούτε μία στιγμή τό πρωΐ. Άκόμη δέν έχω συνέλθη. Άλλ' αυτό τό όποΐον σύ θεωρείς ως τρόμον, δέν ήταν παρά μια εύχάριστος, μια χαριτωμένη εκπληξή συντροφευμένη από πικρίαν χωρίς βρια, τόσο δυνατή εκπληξίς, που δέν πιστεύω να συμβή κι' άλλη μία φορά.

— Μήπως λοιπόν άνεκάλυψες κανένα νέον άστρον, που άνήκει σε άστερισμόν φανταστικόν; ή κανένα νεφέλωμα με παράδοξον σχήμα; ή κανένα κομήτην με κόμην τρελλήν; ή μήπως έπαθες τίποτε από την άϋπνία;

— Όχι, άλλ' ό,τι μου συνέβη εΐνε υπερφυσικότερον από ό,τι θα ήτο δυνατόν να φαντασθή. Έπανεΐδον την Δώρα μου, και, την Δώρα, την πολυκαταπλημένη μου νεκράν!

— Ω! ή φαντασία σου! πώς κλιγνίδια σου έχει ως τώρα κνίξει! Φοβούμαι φίλε μου, ότι θα τρελλαθής, και τό φοβούμαι για σένα που έχεις τον νουν τόσο γαλήνιον, τό πνευματόσο κηκρόν. Έπικίνδυνα κτυπήματα. Μην εισαι τόσο πολύ ποιητής, άγάπα περισσότερο τά μαθηματικά, εΐνε πρακτικότερα.

— Δέν αντιλέγω. Τρελλός, ύπνοβάτης, ό,τι θέλεις είμαι· άλλ' είμαι ακόμη ζαλισμένος από αυτά που είδα και ήκουσα, τά όποια, έν τούτοις, δέν εΐνε και όλωσ διόλου ανεξήγητα.

— Κιλά, διηγήσου μου την ιστορίαν σου. Δέν άμφιβάλλω ότι θα εΐνε πολύ ένδιαφέροντα.

Ο φίλος μου Άνδρέας εΐνε νέος είκοσι πέντε έτών, λαμπρός αστρονόμος. Έπεδόθη ιδιαιτέρως εις την σπουδήν του Άρεως, του Διός, του Κρόνου και εΐνε φυσικά προικισμένος με φύσιν όνειροπολούσαν και γεμάτην από μυστικισμόν. Μεγάλη και άλησμόνητος συμφορά τον είχε πληξεί, και από τότε, δέν παραήθε πολύς χρόνος άλλως τε, ήτο βυθισμένος σε μελαγχολίαν άκατάβλητον. Εΐχε αγαπήσει και συν-

δεθή με μια κόρη ωραιότατη, όνειροπόλον ως αυτόν, την όποιαν έχασε μετά τριών μηνών λατρείαν. Από την εποχήν εκείνην έχου περάσει δύο χρόνια, αλλά πάντοτε αυτήν σκέπτεται και μόλις κατορθώνει να την ξεχνά κατά τās όλίγας στιγμάς της τεχνικής εργασίας του, της εργασίας που ύπονομεύει τās δυνάμεις, την ενεργειάν του. Η ζωή χωρίς αυτήν ήτο άηδής και θλιβερά και συχνά επεθύμει τον θάνατον. Ηλιπίζε πως θα αποθάνη ταχέως και ή έλπις αυτή ήταν άφορητή να χάση την παλαιάν χαρωπήν και άνθισμένην υγείαν του. Έπίστευε την μετεμψύωσιν και διαρκώς έσκέπτετο που άρχ γε να εύρίσκηται ή πολυκαταπλημένη του. Πολλές φορές μου έλεγε, ότι αισθάνεται την παρουσίαν της πλησίον του και σαν μίαν έσωτερικήν φωνήν να όμιλῃ με την ψυχήν του. Προσεπάθησα να τον άπομακρύνω από τās σκέψεις αυτές, έπικινδύνους διά την κατάστασιν της ψυχής του, και ενόμιζα, ότι δέν την έσκέπτετο πλέον, όταν εκείνο τό πρωΐ ήλθε τόσο ταρχημένος από την όπτασίαν του.

Μου διηγήθη, ότι κατά τās δύο τό πρωΐ, παρετήρησε με τό τηλεσκόπιον την ζώνην του γαλαξίου πλουσίαν εις άστέρας και είχε σταματήσει τό τηλεσκόπιον εις τον άστερισμόν του Κύκνου, όπου τον έκράτησε τό θαυμασίον διπλοΐν άστρον ο Άλμπιρέο (*), άστρον τό όποΐον αποτελούσι δύο ήλιοι: ο εις χρυσοκίτρινος και ο άλλος σαπφείρινος. Έδοκίμαζε δυνατόν φακό επί του πρασινωπού ήλιου και ήτο έτοιμος να τον παρατηρήσῃ με τό φακματοσκόπιον, προς μελέτην του παραδόξου χρώματός του, όταν ήσθάνθη ένα θάμβος εις τους οφθαλμούς, τό όποΐον ενόμισε ότι ώφείλετο εις τό ισχυρόν φως του άστρου, και ταυτοχρόνως εις τον ώμον μίαν έλαφράν ηλεκτρικήν έπαφήν. Έξηκολούθησεν έν τούτοις να παρατηρή και έπλησίωσε τό φακματοσκόπιον εις τον φακόν. Άλλ' είτε από τον κόπον της νυκτερινής ταύτης παρατηρήσεως, είτε μόνον από την άνάγκην άναπαύσεως μιζς στιγμής, έκάθησε εις τό μεγάλο άνάκλιτρον, όπου μετά τās μακράς παρατηρήσεις συνειθίζομεν να εξαπλούμεθα, και έκοιμήθη όλίγον.

Αί άκτίνες της Σελήνης εισήρχοντο από τό άνοιγμα του θύλου και έσημαΐτιζαν μίαν δέσμην ύποκυάνου φωτός, τό όποΐον έθώπευε τās μηχανάς, τās σφαίρας, τους χάρτας. Ηθέλησε να σηκωθῃ διά να κάμη την φακματοσκοπικήν παρατηρήσιν του, αλλά πλησίον του είδε— και είδε με τά δύο του μάτια— όρθήν, φωτιζομένην από τό φως της Σελήνης, την σκιάν της

(*) Σ' Μ. Άστερισμός του Κύκνου εΐνε ο λεγόμενος κοινώς, Σταυρός και ο Άλμπιρέο εΐνε το Β του Κύκνου.

πολυκαταπλημένης του, και ταυτοχρόνως ήσθάν- ότι ήτο δεμένος εις τό κάθισμα, από μίαν υπερφυσικήν μαγνητικήν δύναμιν. Άφίνω όμως τον Άνδρέαν να όμιλήσῃ, εστις ίδού τί μου είπεν άκριβώς:

α' Η Δώρα ήτον όρθή εμπρός μου. Έπάνω από τό κεφάλι της έλαμπεν ο Άλμπιρέο, και ήτο πολύ ωραιότερα ή άγαπητή μου από άλλοτε, φανταστική και φωτισμένη από ουράνιαν λάμψιν· ο τρόμος ήταν ή πρώτη μου έντύπωσις. Δέν έφοβούμην τίποτε, έν τούτοις ήσθάνθη να με διατρέχῃ ένα παγερόν ρέγος και ήρχισα να τρέμω, έν ώ έμενα έξηπλωμένος εις τό κάθισμα ώσαν τό σώμα μου να ήτο μολύβδιον. Δέν με έπλησίασε και νομίζω ότι κατ' άρχάς ούτε εγώ ήθελα να με πλησιάσῃ.

Με εκύταξε γλυκά με τά άζούρινα μάτια της που εξέφραζαν έκπληξιν και μου είπε με ζωηρότητα.

— Γιατί δέν έργεσαι; Σε περιμένω. Έλα να χορτάσωμε από έρωτα, τον όποΐον ακόμη δέν έγνωρίσαμε:

Η φωνή της ήτο ή ίδια και μόλις είπεν αυτά, τό φάντασμα έχασε τον έξωτικόν χαρακτήρα του και έγινε, ως τό είπομε έτσι, φυσικόν.

Εΐς τό γλυκό αυτό μάλωμα, εις τό παράπονο αυτό, εις την ένθύμησιν αυτήν, μου έφάνη ότι ζούσαν πάλιν εμπρός μου, όλαί αι ώραι της ευτυχίας μου, αι ήδονικαί μας άπολαύσεις, αι άπόκοσμοι εκστάσεις μας, τά άτελείωτα ριλήματά μας. Όλα αυτά τά θελκτικά παρασμένα έπέρασεν για μια στιγμή από τον νουν μου και με έρώτισαν με μίαν φωτοπλήμμυραν χαράς και έσπευσαν να της άπαντήσω.

— Πώς! δέν έχουμε ακόμη γνωρίσει τον έρωτα;

— Βεβαίως όχι μου άπήνησε. Τί άλλο παρά χονδροειδέις άπολαύσεις έδοκίμασαμε....

— Ω! πόσον ήδονικές άπολαύσεις!...

— Ναί διά την γην. Άλλ' έδω ποία διαφορά!

— Ποΐ έδω;

— Εΐς τό σύστημα του άζουρείου ήλιου Άλμπιρέο.

Μου διηγήθη, ότι κατόκει εκεί κοντά σε μίαν κοινωνίαν άγγελικήν. Και εσον την ήκουα, ενόμιζα ότι ζω μαζί της μίαν νέαν ζωήν. Δέν ήτο πλέον ο θάνατος, ήτο ή ζωή. Ημην κοντά της πάλι, όπως άλλοτε.

— Ναί, προσέθηκε, πόσα διάφορα αισθάνονται έδω την άγάπην, και πως την άπληκυσάμεν ήμεις επί της γής!

Δέν τό κρύπτω ότι εις τους λόγους τούτους ήσθάνθη πολύ δυσάρεστον έντύπωσιν.

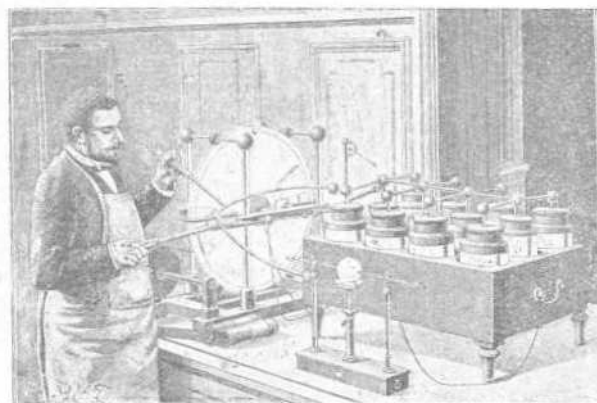
[Έπεται τό τέλος].

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

ΗΛΕΚΤΡΙΣΙΣ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΟΥ

Περίεργον πείραμα ηλεκτρίσεως πορτοκαλίου, επαναλαμβανόμενον υπό του καθηγητού κ. Λίπμαν εν τῷ σπουδαστηρίῳ τῆς Σορμπόνης...

Τοποθετοῦν ἐπὶ ἀπομονωμένῃς βάσεως ἐν πορτοκάλιον, ὅπερ συγκρατεῖται διὰ μέσου ὄσθου κινητῶν βελονῶν, ἐπίσης στηριζομένων ἐπὶ ὑαλίνων στηριγμάτων...

ὁπτε εἰς συνάθειαν τὸ πορτοκάλιον μετὰ τοῦ ἠλεκτρίσμου διὰ τοῦ ἐτέρου βραχίονος, ὡς δείκνυται ἐν τῷ ἄνωθι σχήματι. Ἡ συγκοινωνία αὕτη τίθεται εἰς ἐνεργεσίαν ὁπότεν συναθροίσωμεν ἀρκετὴν ποσότητα ἠλεκτρίσμου ἐπιτήξιου...

Ἐάν στρέψετε τὸ πορτοκάλιον οὕτως ὥστε ὁ ἄξων αὐτοῦ νὰ ᾖ κάθετος τῇ διευθύνσει τῶν βελονῶν, ἡ ἐκφόρτωσις, τοῦ ἠλεκτρίσμου θὰ περιβάλλῃ τὸ πορτοκάλιον, χωρὶς νὰ τὸ φωτίζῃ.

Τὸ πείραμα ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἠλεκτρίσμος διεσπύει ἐντός τοῦ πορτοκαλίου κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος καὶ ὅτι ἄλλοι καρποὶ φωτίζονται ἐπίσης, ἀλλὰ διὰ ποικίλων χρωματισμῶν, ἐξ οὗ συμπεράνεται, ὅτι οἱ πλανῆται τοῦ σύμπαντος λαμβάνουσι τὸν φωτισμὸν αὐτῶν ἐξ ἠλεκτρικῶν ἐκφορτώσεων ποικιλοτρόπως ἐκδηλουμένων καὶ ἀντανακλωμένων ἐπὶ τῶν σωματίων αὐτῶν, ὡς βραδύτερον, ἐλπίζομεν, ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης θέλει ἀποκαλύψει ἡμῖν.

Φ. Π.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἐγχρωμα κονδύλια. Διὰ νὰ κατασκευάσῃτε κονδύλια ἐγχρωμα, πρὸς γραφὴν ἐπὶ ὕαλου, μεταλλοῦ, πορσελάνης καὶ τῶν τοιοῦτων, μεταχειρίσθητε τὰς ἐξῆς σκευασίας:

Διὰ μαῦρα κονδύλια 10 μέρη κίθλης, 40 λευκοῦ κηροῦ, 10 στέατος. Διὰ λευκὰ 40 μέρη λευκοῦ γράμμι, 20 λευκοῦ κηροῦ, 10 στέατος. Διὰ κυανὰ 10 μ. κυανῶ βερολίνου, 20 λευκοῦ κηροῦ, 10 στέατος. Διὰ κίτρινα 10 μέρη κίτρ. χρώματος, 20 λευκοῦ κηροῦ, 10 στέατος.

Τὰ χρώματα ἀναμίξτε μετὰ τοῦ κηροῦ καὶ τοῦ στέατος ἐν θερμῷ. Εἶτα λειοτριβοῦνται καὶ λαμβάνουσι τὰ προσήκοντα σχήματα δι' ὄργανοῦ πιεστηρίου.

Καθαρισμὸν σιδηρίων. Πρὸς καθαρισμὸν τῶν ἐπαχρῶρων καὶ ἐπιχρῶρων σιδηρίων μεταχειρίσεσθε τὸν ἐξῆς τρόπον: Βουρσίσετε πρῶτον ἐλαφρὰ τὰ σιδηρίαι καὶ ἔπειτα τρίβετε μαλακὰ διὰ τεμαχίου φανέλλας βρεγμένης δι' οἶνονπνεύματος καὶ ἔπειτα διὰ τεμαχίου καθαρῆς ὀβόνης.

Ἄρνι καταμῆς. Λαμβάνετε κρέας ἄρνησιον, τὸ κόπτετε εἰς μικρὰ τεμάχια καὶ τὸ κοκκινίζετε μὲ βοῦτυρον, ἄλας καὶ πιπέριον. Εἰς τὸ τηγάνι προσθέτετε ντομάτας, ὕδωρ καὶ διάφορα γόρτα, ἀροῦ δὲ βράση σερβίρετε. Ἄντι ντομάτας θέσατε, ἂν θέλετε, ἀυγάλεμονον.

ΠΑΙΓΝΙΑ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ

Λί Μεταμορφώσεις.

Τὸ παίγνιον τοῦτο ἔχει πολλὴν ὁμοιότητα μετὰ τὴν μερλίνα, ἐκτελεῖται δὲ οὕτω πως:

Ἐκλέγεται τις ἐκ τῆς συναναστροφῆς διὰ κλήρου, ὅστις καὶ πρέπει νὰ μεταμορφωθῇ προσωρινῶς εἰς πρᾶγμα τι τῆς ἀρεσκείας του. Ἐπὶ παραδείγματι ὁ κληρωθεὶς λέγει, ὅτι μεταμορφοῦται εἰς ράβδον. Τότε ἕτερος ἐκ τῆς συναναστροφῆς, ὅστις πρέπει νὰ ἔχη καλὴν μνήμην, λέγει μεγαλοφῶνως: «Ἐάν ὁ κύριος ἦτο ράβδος, τί θὰ τὸν μετεχειρίζεσθε ἢ τί ἰδεῖαν θὰ εἶχετε περὶ αὐτοῦ;» Ἐπειτα δὲ πλινθιάζων ἕνα ἕκαστον κατὰ σειράν λαμβάνει τὴν ἀπάντησιν καθενὸς μυστικὰ καὶ προσέχων μὴ λησμονήσῃ καμμίαν, τὰς ἐπαναλαμβάνει ἔπειτα μεγαλοφῶνως εἰς τὸν μεταμορφωθέντα, ὅστις ὀφείλει νὰ μαντεύσῃ τὰ πρόσωπα ἐκ τῶν διαφόρων ἀπαντήσεων. Καὶ οἱ μὲν μαντευθέντες ὑπόκεινται εἰς ποινὰς ὀρισμένας ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τῆς συντροφιάς, ὁ δὲ μεταμορφωθείς ἀντικαθίσταται δι' ἄλλου, πάλιν διὰ κλήρου. Ἄν ὁμοῦ δὲν μαντεύσῃ κανὲν πρόσωπον, τότε καὶ τὴν ποινὴν ἀποτίει αὐτὸς καὶ δὲν ἀντικαθίσταται.

Τὸ παίγνιον τοῦτο κρατεῖ διαρκῶς ἐν γέλωτι τὴν συντροφίαν, διότι πολλὰ ἀστεία συμβαίνουσιν εἰς τὴν ἐκφώνησιν τῶν ἀπαντήσεων καὶ εἰς τὴν ὑποβολὴν τῶν ποινῶν.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἀπὸ τῆς Σόφικς δύνασθε νὰ μεταβῆτε σιδηροδρομικῶς εἰς Ρουτσούκιον, εἰς Βάρναν, ἢ εἰς Πύργον. Ἐποστῆμαξ τὸ τελευταῖον, ἵνα ἐκείθεν μεταβῶ δι' ἀτμοπλοίου εἰς Κωνσταντῆσαν τῆς Ρωμανίας, εἶναι δὲ καὶ ὀρασιότατον καὶ λίαν ἐνδιαφέρον ταξεῖδιον, τὸ ἀπὸ Σόφικς εἰς Πύργον, διότι διατέμνεται σχεδὸν κατὰ μῆκος τὴν Βουλγαρίαν καὶ διέρχεται δι' ἀποτόμων καὶ γραμμικωτάτων μερῶν, διὰ μέσου τῶν ὑψηλῶν ὄρεων τῆς Ροδόπης καὶ τοῦ Αἴμου, ἅτινα ἀναβαίνετε βραδέως καὶ εἶτα κατέρχεσθε παρὰ πλεύρωσ τοῦ ὄρειοειδῶς πρὸ ἡμῶν ἐκτελισσομένου ποταμοῦ Ἐβρου. Τὴν ἐσπέραν τῆς ἐπομένης ἀφίχθημεν εἰς Πύργον, μέγα καὶ ἀρκετὰ σημαντικὸν ἐπίκειον τῆς Βουλγαρίας, δι' οὗ ἐνεργεῖται, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου παρὰ πλεύρωσ λιμένος τῆς Βάρνης, ἅπαν τὸ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπόριόν της, ὡς καὶ ἡ ἐξαγωγή τοῦ σίτου καὶ ἀρκετοῦ, τοῦ μεγάλου τέρου καὶ κλειτέρου προϊόντος τῆς Βουλγαρίας. Ἐσχάτως μάλιστα ἐπερατώθη ὁ ἀπὸ πολλοῦ κατασκευαζόμενος λιμὴν αὗτος, ὅστις καὶ ἀρκετὰ εὐρύχωρος καὶ σημαντικὸς εἶναι καὶ ἤδη ὑπὸ οὐρανῶ ἀνέμου οὐσιωδῶς ἐπηρεάζεται. Μετὰ τοῦ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ δὲ μέρους αὐτοῦ ἐκτεινομένου μεγάλου δημηρχικῶ κήπου, ὅστις ἐπίσης ἐσχάτως κατασκευάσθη καὶ εἶναι εὐρύτατος καὶ ὀρατός, ἐξωραζέται ἀπὸ πρώτης ἀπόψεως ἡ πόλις, ἥτις ἐσωτερικῶς δὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τοὺς ζενοὺς ἀξιόλογον τι καὶ σημαντικόν. Ἄλλως τε ἐκτὸς ὀλιγίστων νέων οἰκοδομῶν τοῦ νεωτέρου ρυθμοῦ καὶ τῶν πλείστων ἀνηκουσῶν εἰς ἡμετέρους ὁμογενεῖς, ὅλον τὸ ἄλλο μέρος τῆς πόλεως εἶναι παλαιὸν καὶ ἐρειπωμένον.

Ἐπισκέφθημεν λοιπὸν καὶ πάλιν ἤδη αὐτὴν ὡς καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν ὁμογενῶν μας καὶ εἶδον ὅτι ἡ πόλις προσδεύει ὡς πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν σπατάλην, φθίνει ὁμοῦ ὑπὸ ἐμπορικῆν καὶ ἐθνικῆν μας ἔποψιν, καθόστον τὸ ἡμέτερον στοιχεῖον ἀκμάζον καὶ εὐήμερον ἄλλοτε, ἤδη κκατάρρει καὶ ἐλαττωταί. Ἐπισκερθεῖς δὲ καὶ τὰς σχολὰς τῆς κοινότητός μας εἶδον τὴν μέλλουσαν γενεάν κελῶς καὶ πατριωτικῶς ποδὴ γετουμένην καὶ πύχθην αὐτῇ ἐνδομύχως μέλλον αἰσιώτερον. Πληθώρα μνηστῶν ἀρρέων καὶ θηλέων ἐλάμβανεν ἐκεῖ τὰ πρῶτα νύκτα τῆς ἐν ζῆνῃ καθήγεσις καὶ ἀληθῶς συνεινήθη διὰ τὴν προθυμίαν, τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν μικρῶν καὶ τρυφερῶν ἐκείνων πλασματίων εἰς πᾶν ἑλληνικὸν καὶ πατριωτικὸν ἔργον. Ἐφερρον μεθ' ἐκαστοῦ ἐπὶ τούτῳ καὶ μικρὰν φωτογραφικὴν συσκευὴν καὶ ἐρωτογρά-

φησα εἰς τρεῖς στάσεις συμπλέγματα τῶν μικρῶν ἐκείνων πρακτόρων, ὅπως δημοσιεύσω ταῦτα μετὰ τῶν ἐντυπώσεών μου ἐν τῇ «Φύσει» ἀλλὰ δυστυχῶς μετ' ἄλλων φωτογραφικῶν δοκιμιῶν μοὶ κατέστρεψαν ταῦτα ἐν τινὶ τελωνεῖῳ τῆς Ρωμανίας, ὅπου εἶχον μετὰ ταῦτα μεταβῆ, εὐρισκομένων ἐν κυτίῳ, προφυλακτομένο ἀπὸ τοῦ φωτός καὶ δυστυχῶς ἀνοιχθέντι ἐκεῖ. Ὁ διευθυντῆς τῶν σχολῶν κ. Χρ. Φυλακτός, ἀρτίως μεμορφωμένος καὶ κάλλιστος πατριώτης εὐηρεστήθη μετὰ τοῦ λοιποῦ ἀξιότιμου προσωπικοῦ, διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν νὰ με ὀδηγήσῃ εἰς ὕλας τὰς τάξεις καὶ ἐπιδείξῃ καὶ ἐμπράκτως τὴν πρόοδον, τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς φοιτήτης ἐκεῖ νεολαίας. Καὶ ὄντως πύχαισθήθη ἐξ ὕλων καὶ τοὺς πύχθη ἀπὸ κερδίας ὅπως πάντοτε καταγίνονται εἰς τὴν ἐπιτυχῇ καὶ ἑλληνοπρεπεῖ ἐκπαίδευσιν τῆς πολλῆς ὑποσχόμενης ἡμῖν μελλούσης ταύτης γενεᾶς.

Ἀροῦ δὲ τὴν ἐπομένην ἐπισκέφθημεν καὶ τοὺς κάλλιστους μοὶ ἐπίσης φίλους καὶ τακτικούς συνδρομητάς τῆς «Φύσεως», κυρίους Ἄριστ. Κάλφον, φιλότιμον καὶ ἐντιμώτατον ἔμπορον ἐν Πύργῳ, τὸν πάντοτε καὶ εὐγενῶς φιλοξενούντα μοι, ὁσάκις διέλλω ἐντεῦθεν, τὸν κ. Ἄθων. Παπακλήιδην μεγαλέμπορον καὶ ἀκραίφνη πατριώτην, προθύμως πάντοτε ὑποβαλλόμενον εἰς ἐθνικὰ καὶ φιλογενεῖς θυσιάς, τὸν κ. Μ. Γουλανδρῆν, ἐπίσης μεγαλέμπορον καὶ ἀντάξιον τῆς Ἄνδρου, ἐρ' ἢς καταγεται, τέκνον, εἰς ἄκρον δὲ φιλότιμον καὶ φίλεργον, τὸν κ. Χ. Γερακόπουλον, ὃν ὅμως δυστυχῶς δὲν εὗρον εἰς τὸ ὄρατον κατάστημά του, ἀπουσιάζοντα εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὡς καὶ διαφόρους ἄλλους, ἀνεχώρησα τὸ ἐσπέρας ἀτμοπλοικῶς διὰ Βάρναν, τετράωρον ἀπὸ τοῦ Πύργου ἀπέχουσαν.

Ἐνταῦθα ἡ αὐτὴ σχεδὸν κατάστασις ἐπικρατεῖ μετὰ τὸν Πύργον, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ πόλις διακρίνεται ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον, ἔχει κλειτέρας καὶ νεωτέρας οἰκοδομὰς καὶ κεῖται εἰς ὑψηλότεραν καὶ μάλλον εὐάρεστον θέσιν ἐκείνου. Οἱ δὲ ὁμογενεῖς μας ἐπίσης πολυπληθεῖς ὡς ἐκεῖ, δικτηροῦσιν ἐπίσης καὶ ἀξιόλογον κοινότητα μετὰ νεοῦς καὶ σχολὰς καὶ ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσαν βιβλιοθήκην, περριοισμένην μετὰ ὕλα σχεδὸν τὰ ἑλληνικὰ φύλλα καὶ περιοδικὰ συγγράμματα καὶ πολλὰ εὐρωπαϊκὰ. Ἐκ τῶν κάλλιστων ἐκεῖ ὁμογενῶν μας διακρίνεται ὁ κ. Ἰω. Χαρκώστας, ἀριστος βιμηχανος, δραστήριος καὶ φιλόπονος, ὅστις κωτῶρθωσεν μετὰ τοῦ ἐπίσης φιλέργου καὶ ἀκμάτου ἀνεψιοῦ του κ. Ἰωάννου Σμαῖτου νὰ ἀναπτύξῃ ἔργον ἐφάμιλλον τῶν ἐν Ἑλλάδι κατασκευάζων ἤδη οἶνους, κονιάκ καὶ οἶνονπνεύματα εἰς τὴν ἐντέλειαν. Ἄλλὰ καὶ διὰ τῆς εὐθύτητος καὶ ἐντιμότητός των προσείκυσαν

Η ΣΚΕΨΙΣ

— "Επί είναι, όσο σκέπτομαι εύρίσκω την αλήθειαν. Ναί, έτσι είναι, με έγέλασε, με ήπατησεν ο άθλιος. Άλλά... το κακόν όπου δεν ειξεύρω τί να κάμω και ή σκέψις εις τούτο δεν με βοηθεϊ.

Λοιπόν τό κόρισμα. Με τήν σκέψιν δύνασαι να εύρης τήν αλήθειαν, αλλά με τήν σκέψιν σκοτιζεται ο νοῦς και δεν ειξεύρεις τί να κάμης.

— "Ωστε; βάδιζε εις τόν βρόντον.

Μήτηρ τις έλεγεν εις τό ήγαπημένον τέκνον της.

— Λοιπόν, Μίμη, φάγε γλύκορα τή σοῦπα σου διά να σοῦ δώσω τό γλύκισμα διά να προφθάσωμεν τό θέατρον.

Και ο καρδιασμένος πάντοτε νίος άπάντα :
— Ναί, μητέρα, φάγε σύ τή σοῦπα και εγώ τό γλύκισμα και έτσι τελειώνομεν γλυγορότερον.

Μεταξύ δύο ζυθοποιών :

— Ξεύρεις, εγώ κατώρθωσα να εύρω τό μέσον της παραγωγής ζύθου, άνευ κριθής και κόρτου.

— Πώς, επέπινεν ο δεῦτερος, παραδόξως. Και κατασκευάζει κανείς σήμερον ζύθον εις Εύρώπην με κριθήν και κόρτον :

Καθ' ήν στιγμήν μετέφερον κατάδικον εις τήν λαιμητόμον :

— Πάρε και τό επαναφόριόν σου να μη κρυώσης, τῷ έλεγεν ο δεσμοφύλαξ.

— Περιττόν, τῷ άπαντά εκείνος μετά πικρίας, τό κούρον δεν είναι τίποτε, ο κόρμιος δι' εμε παρήλθε πλέον.

— Δεν τό ξεύρεις αυτό, άπ' εδῶ εις τήν λαιμητόμον, τί δυναται να συμβῆ. Πάρε το, σοῦ λέγω.

— Οτε δε μετ' ολίγον ο κατάδικος επέστρεψε :
— Είχες δίκαιον, τῷ ειπε, δεν έκρουλόγησα εγώ, αλλά ο δήμιος και ή κατατόμησις άνεβλήθη.

— Δεν θα ειχεν επαναφόριον, προσέθηκεν ο δεσμοφύλαξ.

— Ο κ. Άγαθόπουλος νυμφευθείς εσχάτως ήρωτήθη παρά τινος φίλου του, αν ή σύζυγός του έχει ελαττώματα.

— "Α! μπά, εν και μόνον, άπαντά άφελῶς ο ήμέτερος Άγαθόπουλος, ροχαλιζει ισχυρώς και με εξυπνῶ συχνάκις τήν νύκτα.

— Αί, και τί της κάμνεις τότε ;

— Άπλοῦστατα, της λέγει άφελῶς να μη θορυβῆ.

— Και εξακολουθεϊ βεβαίως αύτη ;

— Τότε δεν θα ήτο ελάττωμα.

— Ο Ιωάννης απεύδει εις τό γραφείον του φίλου του και τῷ λέγει εν βίβη :

— Φίλε μου, θέλω να μου χρησιμεύσης ως μάρτυς.

— Διά τινά μονομαχίαν βεβαίως, πάλιν, τῷ άπαντά ο Περικλής ήσύχως.

— "Όχι, θα ζητήσω διαζύγιον και έχω ανάγκην δύο μαρτύρων.

— Αλλά εγώ δεν ειδον τίποτε.

— Τι να ιδῆς ;

— Παρεκτροπήν της συζύγου και άπιστίαν.

— Δεν είναι ανάγκη, άφου ειμεθα και οι δύο σύμφωνοι να χωρισώμεν, δύνασαι να ειπής οτι θέλεις, και χωρίς να ιδῆς, θα τό παραδεχθῆ ;

— Περιέργον, φαίνεται οτι σε αγαπῶ !

Εις μίαν συναναστόφην :

— Μα αύτά βλο εις τό πύκνον κάθεται και ποτέ δεν παίζει τίποτε.

— Καλά κάνει, διότι θα χάσης πῶσαν ιδέαν περι αύτῆς, αν άρχίσῃ και παίζῃ !...

— Βρῆ αδερφέ, εσύ δεν είσαι άνθρωπος...
— Τό παραδέχομαι Είμαι υπεράνθρωπος...

— Ένας επαρχιώτης, εισελθών εις τό ξενοδοχείον τό "Άστρ":

— Παιδί, πόσο έχει ή μερίδα άρνάκι με σάλτσα :

— 1 και 50, κύριε.
— Χωρίς σάλτσα ;
— !...

— Ο πατήρ του μικρού Νίκου, οστις είναι άγράμματος, άκούων τόν υιόν του άναγινώσκοντα τήν αρχαίαν ιστορίαν, ένθουσιασθῆς άναφανεί :

— "Αμ' δεν ειχανε τό θεό τους...

— Τι λέτε, πατέρα, άπαντά ο Νίκος, άπ'έναντίας ειχανε πολλούς θεούς.

— "Ε! είναι καλός ο γιατρός, ποῦ σῆς εσύστησα : Πώς πάει ή μητέρα σου ;

— Μα τί ρωτῶς... ταξειδεύει ;

— "Α! χάριν άναψυχῆς, βεβαίως. ...Και για ποιά έξοχή, παρακαλώ :

— Μά...για τόν άλλο κόσμο...

— Γιατρέ μου, ποίον είναι τό ασφαλέςτερο μέσον διά να μη γράσω γράφορα ;

— Μα, κυρία μου, τό ασφαλέςτερον είναι να πεθάνετε νέα...

— "Ε!.....

— Υπό τήν δενδροστοιχίαν.

— Εις ποίαν οικογένειαν άνύκουν αυτά τά δένδρα :

— Καλέ τί οικογένειαν ; Είνα του Δήμου.

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ «ΣΥΜΠΝΟΙΑ»

Μία επανόρθωσις. Έν τῇ 372 σελίδι του τεύχους 1-15 Ἀπριλίου 1905, περιγράφοντες τήν εν Κωνσταντινοπόλει επίσκεψιν ήμῶν πρὸς τῷ κ. Π. Βαρύτση, ἐμνήσθημεν δ' ολίγων και της Ἑλληνο-καθολικῆς Ἀδελφότητος. Ἐνεκεν ἡμῶς ἀτελῶν πληροφοριῶν, παρεπέδυσάν τινες ἀνακριθείσαι, ἕς δι' ἐπιστολῆς ο φίλος κ. Ν. Σαργολόγος ἔσπευσε να ἐπικνωρθώσῃ. Ἐχουσι δὲ οὕτω: Τῷ 1883 οἱ κ. κ. Ν. Σαργολόγος, καθηγητής, Π. Βαρύτσης διηγηγός, Α. Δακλείος και ο δόκτωρ Φ. Σαλάγκας, Ἕλληνες, πρὸ πολλοῦ μένοντες ἐν Κωνσταντινοπόλει, καθολικοὶ τό θρησκευμα,

ἔσχον τήν ἐπιτυχῆ ἐμπνευσιν να ιδρύσωσι Σχολήν ασκοπὸν ἔχουσαν τήν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ παιδείαν της Ἑλληνο-Καθολικῆς νεολογίας». Δι' ἀγγελίας λοιπὸν πατριωτικωτάτης παρεκίνησαν πάντας τοὺς ἐκεῖ Ἑλληνο-καθολικοὺς να συνδράμωσι τό ἔργον τούτο, ἵνα μὴ παραμεληθῆι εις τό ἐξῆς ή τελεία ἐκμάθησις της μητρικῆς αὐτῶν γλώσσας. Ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο ένθουσιωδῶς δεκτῆ, πλείστοι ἐνεγράφησαν συνδρομηταὶ διὰ διάφορα ποσά και τέλος ιδρύσαν Ἑταιρείαν, κληθεϊσαν «Σύμπνοια» και ἤνοιξαν τήν σχολήν, ἥτις ἔκτοτε λειτουργεῖ ἀπροσκόπτως.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΦΥΣΕΩΣ»

Ι. Σ. Ἀλεξάνδρειαν. Ζητούμενον φύλλον σῆς ἀπεστάλη.—Δ. Ν. Βάλλον. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἐυχαριστοῦμεν. Ἐχει καλῶς.—Π. Σ. Πάτρας. Ἐπιστολή ἐλήφθη και θα φροντίσωμεν να εὔρωμεν ζητούμενα και ἀποστείλωμεν.—Α. Ἐ. Μ. Πλωμάριον. Ἐπιστολαὶ ἐλήφθησαν. Ἐχει καλῶς, ὡς γράφετε. Σῆς ἀποστέλλομεν ὅ,τι ζητεῖτε. Ἐυχαριστοῦμεν.—Η. Σ. Σύρον. Ἐυχαριστοῦμεν και συγχαίρομεθα ἀπὸ καρδίας. Καὶ εις ἀνώτερα. Ἀγγελεῖς σῆς ἐστάλησαν.—Γ. Χ. Ἀδραμύτιον. Δελτάριον ἐλήφθη, και σῆς ἀπεστέλλομεν ζητούμενα φυλλάδια «Φύσεως» και Ρωσσο-ιαπωνικοῦ πολέμου.—Κ. Μ. Μιτυλήνην. Ἐπιστολή και Ἐθραγκον ἐλήφθη. Ἐυχαριστοῦμεν και γράφομεν ἀδελφῇ σας.—Η. Σ. Πάτρας. Ἐχει καλῶς, γράφομεν ἐπίσης.—Π. Β. Πλωμάριον. Ἐπιστολή ἐλήφθη και πολὺ εὐχαρίστως σῆς ἀποστέλλομεν τὰ ζητούμενα φύλλα και ὅ,τι ἄλλο θέλετε. Γράφομεν.—Δ. Δ. Κάϊρον. Ἐχει καλῶς. Ἠλλάξαμεν διεύθυνσιν.—Μ. Κ. Ἀλεξάνδρειαν. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Ἐυχαριστοῦμεν πολὺ.—Ν. Κ. Δριεπρόβον. Ἐπιστολή ἐλήφθη. Οὐδεις τέλειος φυσικῶς και ἀναμάρτητος, αἱ ἀνθρώπινοι ἀδυναμίαι πολλάκις ἀκατάβλητοι.—Α. Β. Λευκάδα. Ἐπιστολή και συνδρομῆ σας ἐλήφθη. Ἐυχαριστοῦμεν πολὺ και ἔχει καλῶς ὡς γράφετε.—Π. Γ. Ζάκυνθον. Ἐλαβον ἐπιστολήν σας και τὰς 32 δρ. και σῆς εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν ὡς γράφετε και τὰ ἄλλα.—Δ. Κ. Σμύρνην. Συνδρομῆ σας ἐλήφθη. Ἐυχαριστοῦμεν πολὺ.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ο κ. Ιωάννης Καραζήσης ἔμπορος διαφόρων ρωσικῶν και ξένων οἴνων και πνευματωδῶν ποτῶν ἐν Ὁδησσῷ, φέρει εις γνώσιν, της πολυκρίθμου πελατικῆς του, ὅτι καταγινόμενος εις τήν διάδοσιν ἐκλεκτῶν και ἀμέμπτων προϊόντων, πρωτίστως δὲ Ἑλληνικῶν, οἶον διαφόρων οἴνων και τῶν ἐξικριέτων Κονιὰχ του κ. Ἄνδρ. Καμπᾶ, ἐπλούτησεν εσχάτως τό κατᾶστημά του διὰ της προσθήκης και τῶν Ἐλαίων του γνωστοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐλαιουργεῖου τῶν κ. κ. Δαμκλᾶ και Πλατῆ, ἄτινα διὰ της εὐκρέστου και ἀρωματωδῶς γεύσεώς των, της γνησιότητος και δικαιοῦς των, δεν λείπουν ἀπὸ τῆς καλειτέρως τραπέζας, ἀντικαθιστῶντα τελείως πάντα τὰ εὐρωπαϊκά.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

23. Μαγική εικόν.

Ποῦ εἶνε ἡ σύζυγος τοῦ βασιλέως;

24. Παίγνιον.

Ἀφαιρέσατε πέντε γραμμάς καὶ νὰ μείνουν ἕξη.

25. Πρόβλημα.

Τρεῖς πωληταὶ εἶχον 10, 30 καὶ 50 ἀγά ἕκαστος καὶ ἐνῶ πάντες ἐπώλησαν εἰς διάφορον τιμὴν τὰ ἀγά, συνέπεσε νὰ εἰσπράξωσι τὸ αὐτὸ ποσὸν χρημάτων.

26. Φύσθην μίγδην.

Στικακον - η - ανεπι

27. Ἐλλειποσύμφωνον.

Ου - αο - ει - ει - οιο

Κιτθός.

ΛΥΣΕΙΣ 5 - θον.

16. Ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῆς πρώτης κυρίας. - 17. Ἴον-ιον. - 18. Πατραί, Πάτροκλος, Ἀρματωλοί, Τριάκοντα, Ραιδεστός, Ἀγαμέμνων, Ἰσμαήλιον.

Αὐται. Ε. Μιχαλοπούλου Σύρου 4. Σπ. Ἡλιόπουλος Ἀθηνῶν 3. Ρωμάτος Ἀθηνῶν 4. Γαλανῆ Ἑλληνίς Ἀθηνῶν 4. Ε. Δράκου ἐκ Πειραιῶς 2. Δ. Γεωργιάδης Ἀθηνῶν 1. Ε. Μαρίκου Πατριῶς 2.

ΕΜΠΟΡΟΜΕΣΙΤΙΚΟΝ

Δ. Α. ΠΕΠΠΑ

ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ. (Μικρὰ Ἀσία).

Εἶδη εἰσαγωγῆς. Ἀποικιακὰ, Βαχαρικά, εἶδη Μανιφατούρας, Σαπωνοποιίας, Ἑλλ. σινοπνεύματα καὶ Κονιάκ, εἶδη εἰκοδομῶν κλπ.

Τραπεζικαὶ ἐργασίαι. Ἀγοραπωλησίαι ἀξιῶν. κτλ.

Εἶδη ἐξαγωγῆς. Ἐλαιόλαδα, Σάπωνες, Κουκουνάρια, Βαλκανίδια, Πευκοφλοιός, Ἐλαιοπυρῆνες, δέρματα κατεργασμένα καὶ λοιπὰ εἶδη Κυδωνιῶν.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

Προσεχῶς περατοῦται ἡ ἐκτύπωσις τῶν Στοιχείων Γεωλογίας τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου κ. Θ. Σ. Βλυσίδου.

Τὸ ἔργον τοῦτο γραφὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προγράμματος τοῦ Ὑπουργείου εἶνε τὸ καταλλήλοτερον διὰ τὰ γυμνάσια. Κοσμεῖται δὲ ὑπὸ πλείστον καλλιτεχνικῶν εἰκόνων (dichés) ὧν πολλαὶ εἰδικῶς διὰ τὸ ἔργον ἐσχεδιάσθησαν.

Τιμῆται δραχμῆς. Πᾶσα αἰτισίς εἶτε εἰς τὰ γραφεῖα ἡμῶν ἢ απ' εἰθείας

Πρὸς τὸν κ. Θ. Βλυσίδου, ὁδὸς Καλλιθεομείου 32, Ἀθῆναι.

Εἰς τὸ ἐν Πάτριας Φωτογραφεῖον ὁ «ΗΛΙΟΣ» τοῦ ρέκτου κ. Ἡλία Σακελλαροπούλου, ὅπερ ἐβραβεύθη εἰς τὴν ἐσχάτως διοργανωθεῖσαν παγκόσμιον καλλιτεχνικὴν Ἐκθεσιν τοῦ Bordeaux τῆς Γαλλίας, δι' ἀργυροῦ μεταλλίου, ἐκτελοῦνται καλλιτεχνικώταται εἰκόνες παντὸς μεγέθους, ἀπὸ μικροῦ μέχρι φυσικοῦ.

Ἐργασίαι ἀπαρχμίλλος καὶ ὕλικά τέλεια, ἐκ τῶν ἐσχάτως ἐρευνεθέντων ἐν Εὐρώπῃ.

ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΕΞΕΛΟΧΕΙΟΝ Η "ΜΠΙΡΖΑ,,
Σ. ΣΠΟΡΔΙΑΝΗ

Ὁδὸς Πουσκινισκάγια καὶ
Πολυτεσσακαγια ἐν Ὁδησσῷ
ἀριθ. 14.

ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ
Δ. Α. ΑΓΟΣΤΟΛΙΔΟΥ
ΕΝ ΟΔΗΣΣΩ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ὁδὸς Αἰκατερίνης ἀριθ. 5.
Κατασκευάζονται παντὸς εἶδους ὑποδήματα τοῦ τελευταίου συρμού. Δέρματα πρώτης ποιότητος καὶ ἐργασίας μοναδικῆς καὶ στερησιμῆς.

Κεῖται εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως καὶ παρὰ τὸν λιμένα. Πλησίον τῶν θεάτρων καὶ τῶν βουλευθάρτων. Τηλέφωνον καὶ φωτισμὸς ἀριστερ. Καθαριότης, τάξις καὶ ἀκρίβεια ἀρεμπτος.

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ